

SOTA EL CEL DEL PUIG

**Revista de l'institut Puig Castellar, núm. 35.
Santa Coloma de Gramenet, maig de 2011.**

ÍNDIX

0. Presentació.....	3
1. Activitats.....	4
• Cinema	
• Teatre	
• Sortides	
• Música	
2. Opinions.....	14
3. Literària.....	19
• Poesia	
• Narrativa	
• Teatre	
4. Exercicis d'estil.....	31
5. Llibres recomanats.....	35
6. Conferència.....	41

SOTA EL CEL DEL PUIG és una publicació oberta a la col·laboració de tot l'alumnat, el professorat i les famílies de l'institut Puig Castellar. Santa Coloma de Gramenet, maig de 2011.

La vida és el que has donat.

Georges Seferis

Agraïments. Gràcies a Carme Aresté, Vanessa Cáceres, Francesca Rodríguez, Antonia Macías, Begoña Lameiro, Pau Navarro, Montse Caselles, Rosa Perales, Rosa Anna Frutos, Ester Marco i Carles Gil perquè ens han donat treballs dels seus alumnes. Gràcies també a Mercè Romaní per la seva conferència. Sense la col·laboració de tots ells aquesta revista no hagués estat possible.

0. Presentació

Hem fet coincidir, com altres anys, la publicació d'un nou número de la nostra revista amb la Diada de l'Ensenyament Públic de Santa Coloma organitzada pel Casal del Mestre, aquest any sota el lema de "Fem barri, fem ciutat". El motiu és molt senzill: volem contribuir un altre cop amb aquesta mostra de textos i treballs escolars a recolzar la trobada de l'ensenyament amb la ciutadania i a enfortir els vincles amb la resta d'escoles i instituts, doncs des de sempre ha tingut el nostre centre una vocació de treball cooperatiu —en xarxa— amb les entitats compromeses amb el món educatiu i cultural de la ciutat.

Els lectors de la nostra revista ja coneixen les seccions habituals. Són aquestes:

Activitats. Hem recollit comentaris sobre una pel·lícula que, amb motiu de les festes de Nadal, havien vist els alumnes en versió original amb subtítols a la sala d'actes: *A Christmas Carol*, basada en la famosa novel·la de Charles Dickens; al mateix temps, presentem impressions sobre dues obres de teatre, una representada per alumnes de l'institut (*Farsas maravillosas*), i una altra en anglès, i resums d'una audició musical sobre l'evolució dels instruments de vent metall. De pas, donem algunes fotografies de la sortida a la pista de patinatge.

Opinions. A aquesta secció tenim alguns dels articles presentats al concurs literari de Sant Jordi i altres textos d'opinió sobre temes diversos (publicitat i televisió, la revolució a Tunísia, l'abandonament dels animals, el masclisme i altres formes de discriminació, l'abandonament del estudis, etc.).

Literària. Aquesta secció està formada per tres apartats: el dedicat a la poesia, bàsicament amb poemes premiats al concurs de Sant Jordi, l'apartat de narrativa (també amb els textos premiats a aquesta modalitat) i un apartat amb un text original de teatre (un record a Pere Calders).

Exercicis d'estil. Si al número 34 havíem presentat models de textos instructius inspirats a les *Historias de cronopios y famas* de Julio Cortázar, continuem aquí aquest particular homenatge a l'autor argentí amb altre petit recull d'alguns exercicis fets a classe de castellà.

Llibres recomanats. Amb motiu de la celebració de Sant Jordi vam omplir els taulons del primer i del segon pis de l'institut amb poemes, dibuixos i comentaris de llibres recomanats. Aquí en teniu una petita mostra d'aquestes recomanacions. Hi ha la varietat de gèneres i estils literaris que interessen als nostres alumnes.

Conferència. Si al número anterior havíem publicat la conferència del professor Josep Mercader sobre Miguel Hernández, en aquest cas publiquem la conferència que, amb motiu del centenari de Màrius Torres (1910-1942), va impartir la professora Mercè Romaní a l'alumnat de batxillerat.

I ara ja, ens acomiadem fins al curs vinent, amb el desig que tingueu unes bones vacances d'estiu, que tingueu molt de temps per llegir llibres i per col·laborar en ajudar, si podeu, a persones que ho necessitin i que siguin feliços amb els vostres familiars i amics. No cal recordar el lema de la nostra revista: *La vida és el que hem donat*. Gràcies pel vostre interès i la vostra presència.

El coordinador

1. Activitats

Cinema

English activity for Christmas: *A Christmas Carol*

Mr. Scrooge visits us...

On December 16th, our students of 1st and 2nd ESO watched the film *A Christmas Carol*. Previously, they had learnt about Charles Dickens and his works.

The film, based on the Dickens' novel is a fantastic story about the life in London in the 19th century and the differences between poor and rich people. Mr. Scrooge represents selfishness and loneliness in a time that goodness seems to be spread all over the people's heart: Christmas time. The spirits of his past, present and future life lead him to think about his relationship with the world and at the end the miracle is produced: Ebenezer Scrooge becomes a human being. A fantastic message to our students.

Robert Zemeckis, the American film director, producer and screen writer, directed this film in 2009 and it was a great success. Other films by Zemeckis are *Back to the Future* (1985), *Forrest Gump* (1994), *The Polar express* (2004), *Beowulf* (2007)...

After watching the film, the students were given some activities to work at classes and they made some comments on the film.

- The movie is interesting, funny and entertaining. My favorite spirit is the one of Christmas Past. I like when Ebenezer Scrooge becomes a good person and he celebrates Christmas. I like this film very much, the drawings are good and they look like real people. [Juan Sebastián Brito, 1st A]
- *A Christmas carol* is about an old man, called Ebenezer Scrooge. He doesn't like Christmas, he says that Christmas is a waste of time and money. On Christmas Eve, four ghosts visit him: the first shows him his past, the second his present and the last one, his future. One of them is his death. These visits change Ebenezer and he becomes friendly and generous. I liked the film, it was interesting. Sometimes, it was difficult to understand, but not too much... [Emma Teresa Ascaso, 2nd A]

- The message is: be happy on Christmas Day . The film is about an embittered man, Mr. Scrooge. After the visit of four spirits, he becomes a better person. The film is very emotional, but also funny. [Claudia Prieto, 1st A]
- When I saw the film , I felt many emotions. Sometimes, it was funny, interesting, a little scary, and it had sad moments. I liked it very much. I think it is educative because it teaches the meaning of Christmas, but in a different way. The idea of the three spirits is original. The film is good but it has boring moments , for example when the spirit of Future pursues Mr. Scrooge. I think the best moment in the film is the end, when Mr. Scrooge learns to believe in Christmas time and becomes a good person. [Mireia Colàs, 1st A]
- The movie was okay , but sometimes it scared me. There were very , very funny moments. Scrooge was the main character an he was a very bad person, he only loved money. He also hated Christmas time. On Christmas Eve, three ghosts appeared and they showed him the spirit of Christmas. Then, he understood the message and became a good person. The movie was funny, although I couldn't watch it completely. [Cristina García, 2nd A]
- I like this film because it tells the story of a man who is very selfish and rich but he pays a small salary to his employee. Three ghosts appear and one of them shows him his poor employee's life. Suddenly, Mr. Scrooge becomes a kind and generous man.[Cristina Palazón, 1st A]
- The film was great! I had seen it before, but in Spanish, so it wasn't difficult for me to understand it. It was funny to listen to the film in English with the subtitles in Spanish. The film was about a bad man called Mr. Scrooge. One day, the ghost of his dead partner appeared and said that three ghosts were going to visit him. After the visit of these ghosts, Mr. Scrooge changed for better and he became the most friendly and kindest person of London. [Irene Visier Vargas, 2nd B]

- Charles Dickens escribió *A Christmas Carol* (Cuento de Navidad), en el que está basada la película que vimos el pasado 16 de diciembre en la sala de actos. Esta obra nos cuenta que había una vez un hombre llamado Ebenezer Scrooge, un hombre avaro y tacaño al que no le importaba celebrar la Navidad y no se preocupaba por los demás, lo único que le importaba era su empleo y ganar dinero. Un día, en Nochebuena, recibe la visita del fantasma de Jacob Marley (su socio y empleado) rodeado de cadenas pesadas, quien le anuncia que por ser avaro durante su vida arrastrará una cadena más grande y pesada que la suya toda la eternidad. Para darle una última oportunidad, le anuncia que recibirá la visita de tres espíritus, el primero le mostrará las Navidades del pasado, el segundo las del presente y el tercero las del futuro. El espíritu del pasado le muestra las navidades que tuvo llenas de melancolía y añoranza antes de su adicción por el trabajo. El espíritu del presente le muestra

el interior de la casa de Bob Cratchit (su empleado) y le hace ver que a pesar de ser pobre y de la enfermedad de su hijo Tim celebran la Navidad. El espíritu del futuro, una sombra escalofriante, le muestra el destino de los avaros y su propia tumba que luchando intenta convencer al espíritu que intentará cambiar su destino. Al día siguiente, Ebenezer se vuelve amable y generoso con la gente y va anunciando que ha llegado la Navidad, finalmente le sube el sueldo a su empleado. A mí, me parece éste un cuento divertido, que te enseña que hay que celebrar la Navidad y no ser avaros, hay momentos de fantasía que me han gustado. [David Álvarez, 1º de ESO]

- *A Christmas Carol* es la historia de un hombre desagradable y mala persona. El alma de un amigo suyo le viene a advertir que no sea mala persona porque, si no, tendrá que llevar unas cadenas muy largas cuando muera. El amigo le manda tres espíritus para que le ayuden a cambiar. El de la antigua navidad, el de las navidades del presente y el de las Navidades futuro, que le intenta matar. Al final el hombre aprende que no hay que ser mala persona y a celebrar la Navidad. [Iciar Moya, 1º de ESO]

Teatre

Farsas maravillosas

El Grup de Teatre del Puig Castellar, dirigit pel professor Carles Gil, va representar, a la sala d'actes del nostre institut, les *Farsas maravillosas* de Alfonso Zurro, els dies 20 i 24 de gener i 5 de febrer de 2011. A continuació donem una breu notícia sobre l'autor i alguns dels comentaris recollits sobre la representació.

L'autor

Alfonso Zurro va néixer a Salamanca el 1953, però professionalment sempre ha estat vinculat a Sevilla, des d'on desenvolupa el seu treball com a dramaturg i director d'escena. Ha dirigit obres de Ghelderode, Weiss, Handke, Baroja, Lorca, etc., i també diverses òperes. Com a autor teatral, de les seves obres estrenades destaquen: *Farsas maravillosas*, *Por narices*, *Bufonerías*, *Quién mal anda*, *A solas con Marilyn*, *El extraordinario vuelo de los ángeles...* Algunes d'aquestes obres han estat traduïdes, publicades i representades en francès, anglès, romanès, català..., així com a diversos països de Sud-Amèrica. Ha rebut nombrosos premis, tant com a director d'escena com a autor teatral. Quan a la representació a l'institut, el repartiment per quadres era el següent.

1. "Farsa mínima de la dama y el caballero sin pluma". Actores: Yasmín Valenzuela i Josué Tenia.

2. "Farsa de los sacamantecas, S. L." Actores: Míriam Higuera, Judit Sánchez, Núria Bueno, Xènia Lorente i Solange Haro.
3. "Farsa del hombre que voló". Actores: Solange Haro y Josué Tenia.
4. "Minifarsa de la tragedia de Tirteno, de su esposa Talea y del hijo de ambos, Polonio". Actores: Xènia Lorente, Yasmín Valenzuela i Solange Haro.
5. "Farsa de la Luna y la Muerte". Actores: Karen Castro, Yasmín Valenzuela, Josué Tenia i Sergi Fernández.

Comentaris

- El lunes 17 de enero [de 2011] los alumnos de 1º y 2º de ESO fuimos a la sala de actos a ver una obra de teatro titulada *Farsas maravillosas*, representada por alumnos del instituto. Primero vemos a una joven sentada en un sillón y después aparece un joven que empieza a hablar con ella, a decirle que le dé un beso y a intentar llamar su atención, pero la joven lo ignora en todo momento. En la segunda pieza aparece un chico con pinta descarada diciendo que era un delincuente y que podía asesinar a cualquiera. Aparece otro joven con pinta similar diciendo que también él era un delincuente. Ambos se unen y deciden llamarse *Los Sacamantecas*. Entran en una iglesia y le roban a una imagen de la Virgen el corazón de oro. Seguidamente aparece un ángel que pregunta a la Virgen si le han robado algo, la Virgen, con gestos, le indica que le han robado el corazón. A continuación aparece un demonio diciendo que tenía una serie de corazones en una bolsa. Como el ángel quería recuperar el corazón, le preguntó si tenía el corazón de la imagen de la Virgen. El demonio se lo mostró pero no se lo quiso vender. En el tercer episodio, aparece una joven diciendo que era la criada de un señor algo mayor con ideas extrañas (quería aprender a volar). El hombre entra, se sube a una silla y hace movimientos como si quisiera volar, salta, cae al suelo y le dice a la criada que al día siguiente lo hará mejor. Después de varios intentos, a la criada se le ocurrió una idea. Cuando apareció el señor, se subió a una silla y saltó, pero la criada lo cogió y lo puso sobre una mesa. Como él había perdido la vista, pensaba que estaba volando de verdad. La criada hizo diferentes efectos para que el hombre pensara que estaba volando y, más tarde, lo ayudó a levantarse. En la cuarta pieza aparecen dos personas tumbadas boca arriba en dos mesas diferentes. El padre de una de ellas y marido de la otra las mata aunque ellas le piden que no lo haga y después se mata él también. En la quinta pieza aparece una mujer sentada hablando de su vida. Se le aparece la Muerte, que venía a buscarla, pero la mujer se niega a morir. La Muerte la amenaza pero no sabe cómo convencerla para que se muera. La Muerte se entristece y le dice a la mujer que es novata en ese trabajo y que no sabe cómo hacerlo. Aparece un hombre con su hijo Ricardito, que quería que le enseñasen a ser un hombre. Ricardito y la mujer se marchan. Luego vuelve la mujer y se marcha con el padre de Ricardito. Cuando acabó la obra, todos los actores salieron a saludar y se abrió un turno de preguntas. En mi opinión, ésta es una obra divertida y graciosa. Es buena. Lo único malo es que los actores no tenían micrófonos y, a veces, no se les oía bien. Si tuviera que calificar esta obra del 1 al 10, le pondría un 9. [David Minguenza Álvarez de la Campa, 1º ESO]
- La obra estaba formada por cinco piezas muy divertidas. En la primera, un chico le pide un beso a una chica y ella le dice que no tenía culo (algo ilógico decir eso cuando te piden un beso), pero él insistía en que quería un beso y ella en que no tenía culo. El chico le da un masaje en los pies para que, a cambio, ella le dé un beso, pero al acabar la chica se marcha. Él le pregunta por el beso pero ella insiste en que no tenía culo. En la segunda historia, dos jóvenes ladrones se hacen socios y deciden llamarse *Los Sacamantecas*. Roban en una iglesia el corazón de una imagen de la Virgen María, que era dorado. Cuando lo han robado, llega un ángel policía buscándolo. De repente, aparece un demonio que vende corazones de todo

tipo, de deportistas, de vírgenes... Al final resulta que el demonio sí tenía el corazón que buscaba el ángel, pero no se lo quería vender y el ángel continúa buscando otro corazón. La tercera historia iba de un rico, viejo y ciego, que quería volar y no sabía que los humanos no pueden volar. Como a su criada le daba pena su insistencia, se le ocurrió un plan para que pareciera que podía volar. Era así: primero lo pone sobre una mesa y luego va bajando o subiendo la voz para que parezca que sube más, hasta que le hace creer que está en el cielo con Dios y la chica le dice con voz grave que tiene que bajar a tierra firme, y el anciano deja de querer volar. La cuarta historia va de un hombre que sacrifica a su hijo que le iba preguntando que por qué lo sacrificaba; luego sacrifica a su mujer, que no hablaba, y después a sí mismo. En la quinta y última historia se le aparece la Muerte como una principiante a una prostituta y le dice que es su hora final, y ella le responde que no quiere morir. Al final, la Muerte la deja que se quede. Llamen a la puerta, y es un cliente con su hijo, un joven muy bueno. El cliente le dice a la prostituta que quiere que convierta a su hijo en un hombre. La prostituta se marcha con el joven y al cabo de un rato vuelve para decir que el joven se ha dormido. La prostituta y el hombre se marchan pero la Muerte se lleva el alma del joven. [Ian Coronado Giol, 1º ESO]

- [El dijous 20 de gener de 2011 els de 3r i 4t d'ESO vam veure una obra de teatre, *Farsas maravillosas*, interpretada per alumnes de l'institut.] De les cinc històries, la que més m'ha cridat l'atenció és la del vellet cec que volia volar. Tracta d'un home cec que intenta volar sense aconseguir-ho. Una dona que sempre el veu, intenta ajudar-lo fent-li saber que no és impossible volar i li fa creure que vola quan el posa damunt d'una taula. M'ha semblat una obra molt divertida pel seu contingut i pel que vol transmetre'ns. [Laila Bahhar, 3r d'ESO]
- La història que més m'ha agradat ha estat l'última. Una jove prostituta volia ser una princesa perquè els homes li anessin darrere. Llavors apareix la Mort i vol endur-se la dona perquè pensava que li havia arribat l'hora. La jove es nega perquè diu que no l'han avisada ni res: la mort es posa molt trista i li deia que ja havia fet moltes feines però cap bé. De sobte apareix un home amb el seu fill i li diu a la noia que vol que el faci un home, i llavors se'n van junts a fer l'amor. Quan tornen, la prostituta se'n va amb el pare celebrar-ho, i la Mort, molt llesta, s'enduu el fill per tal que no la renyin al cel. Quan tornen el pare i la prostituta, es posen a plorar perquè el fill ja no hi és. La meva opinió sobre aquesta obra és que està molt bé, és molt divertida, i trobo que la prostituta estava bastant encertada, interpretava molt bé el seu personatge. I també que la història és molt original. [Andrea Díaz, 3r d'ESO]

Teatre en anglès

This is the BBC (10 February 2011)

- I liked the play because it's very interesting and cheerful. It's funny to see my classmate on the stage acting. I understand the words. The actors perform good roles. [Alba Braseró, CFGM Gestió Administrativa]
- My opinion about this "BBC" is good, it's very funny. The actors on the play are interesting, because they are funny with the audience. Joana was very good in the play. [Borja Castillo, CFGM Gestió Administrativa]
- I think the play was very interesting. I like to study English and I can't understand everything, yet. But I have the opportunity listening to original English players in my school. That is fine! [Elvira Gordillo, CFGM Gestió Administrativa]

- The play is very interesting and funny for me, I enjoyed it very much. In my opinion it is a good option to learn English. [Sandra Fernández del Moral, Gestió Administrativa]
- I liked the play because it is very funny to see students acting. I enjoyed it because I laughed a lot. [Laura Barba López, Gestió Administrativa]
- I liked the play. I liked to see Joana and other students acting. I didn't understand some words but I enjoyed it very much. [Ama Domínguez, Gestió Administrativa]
- I liked the music and the characters of the play. I liked my school mates. [Rosanni Martínez, Gestió Administrativa]

Sortida a la pista de patinatge

Alumnes de 1r d'ESO a la pista del skating

Alumnes de 1r i 2n a la pista de patinatge

Música

Com bufa el vent a través de la història

- El dia 25 de febrer va venir a l'institut un quintet de música per explicar-nos en una audició la història dels instruments de vent metall. El grup estava format per dos trompetes, una trompa, un trombó i una tuba. Van explicar que a l'antiguitat, la gent, per anunciar les coses (bones o dolentes) ho feien amb elements naturals (caragols, corns, etc.). A l'època medieval, van començar a utilitzar ja els instruments de metall a les batalles, cerimònies, etc. Amb això es va crear la família del vent metall, que serveix per fer música per ser interpretada en llocs a l'aire lliure. Al final del segle XV va haver-hi la revolució de la impremta i a partir de llavors es van començar a copiar les partitures al llarg del segle XVI, i es va difondre millor la música a través d'aquestes. Al segle XVII, al Barroc, els compositors van pensar a distribuir els instrumentistes a les esglésies, capelles (Pachelbel, 1653-1706) per aconseguir el cànon, també es van distribuir els instruments de forma que el so fos millor per al millor assoliment. Els instruments tenen tres parts importants: la boqueta (que recull la vibració dels llavis), el tub (per on passa el só) i la campana o cilindre (per on surt o es difon el só). Al segle XIX es van inventar els pistons per aconseguir fer notes més agudes i més greus. La tuba fa tres metres de llarg; la trompa, tres i mig. Al segle XIX, gràcies al jazz (un nou estil musical) el vent metall va agafar molt de protagonisme. Efectes especials del jazz: *sordines* (s'aconsegueix tapant el forat del tub, totalment o parcialment amb un forat al mig), *trinat* (consisteix en tocar intercaladament dues notes a la vegada), *sotapat* (s'aconsegueix tapant la campana de l'instrument amb la mà), *frulatto* (consisteix a fer vibrar el só), *glissando* (consisteix a fer lliscar el só). Una peça on surten tots aquests efectes especials és *Hiplips II* de Leslie Pearson (1978). [Mireia Oriol, 3r d'ESO]

- El dia 25 de febrer del 2011 vam anar al teatre a escoltar una audició musical: un quintet de vent format per cinc instruments de vent metall (dues trompetes, un trombó, una trompa i una tuba). Al principi ens van explicar que els primers instruments de vent que van sorgir eren el cargol o potser la banya d'algun animal, això va significar un gran pas per al començament de la música. Els instruments que vam escoltar eren de vent metall. El segle XVIII és l'època del classicisme, la més brillant i important època de la història de la música. Els grans compositors actuals de la música donen les formes que coneixem en la nostra societat. Però en aquesta evolució els instruments de vent metall hi tenen un paper... més aviat secundari. Els grans compositors clàssics buscaven la perfecció i els instruments que avui ens ocupen no eren gaire perfectes. En primer lloc, vam conèixer el seu funcionament. En els instruments de vent metall el só es produeix en fer vibrar els llavis dins una embocadura de metall anomenada broquet. Durant segles, així van funcionar les trompetes i altres instruments de la família: només podien tocar els son naturals de l'escala i no podien competir amb els altres instruments de corda o de vent fusta a l'hora de tocar melodies de tota mena. A principis dels segle XIX, cap allà el 1813, s'inventen els pistons, un sistema que permet canviar la llargada del tub només prenent amb un dit un dels tres mecanismes. Ara sí que amb la trompeta ja es poden tocar totes les notes de l'escala. Van donar exemples d'escala cromàtica i tota mena de melodies amb tota una família sencera d'instruments. Cada instrument va tocar un exemple de melodia de diferent temàtica: trista (trompeta), alegre (trombó), heroica (trompa), descriptiva (tuba). A partir d'aquest moment el vent metall ja pot competir en igualtat de condicions amb els altres instruments de l'orquestra. Això fa que el paper del vent metall deixi de ser secundari i es converteixin en part indispensable per fer sonar l'orquestra amb tota la força a què estem acostumats avui dia. [Sara Sánchez, 3r d'ESO]

Barna Brass Quintet

- El día 25 de febrero de 2011, fuimos al salón de actos a ver una audición en la que explicaban la historia de los instrumentos de viento. Había venido un quinteto de viento-metal llamado *Barna Brass Quintet*, formado por dos trompetas, una tuba, un trombón y una trompa.

Primero, la presentadora nos explicó que la historia de los instrumentos de viento comienza en la antigüedad, cuando empezaron a soplar objetos (por ejemplo, una caracola) para producir sonido. Después, en la época medieval, se inventó la corneta medieval, con ella se anunciaban ceremonias, retiradas, etc. *Barna Brass Quintet* interpretó la *Fanfarría Medieval* de Paul Lukas, donde se puede oír cómo era la música medieval. Más tarde, en el siglo XVI, Tielman Susato se aprovechó de la invención de la imprenta para distribuir su obra *Danza del siglo XVI*, de la que también *Barna Brass* interpretó un fragmento. En el barroco, Pachelbel compuso el *Canon*, que se interpretaba en capillas. Para interpretar esta obra, los músicos de *Barna Brass Quintet* se distribuyeron entre el público. En el clasicismo se inventaron los instrumentos de viento-metal, que tienen las siguientes características: la **boquilla** (una especie de embudo en el que se hacen vibrar los labios para producir el sonido), el **tubo** (la parte del instrumento que comunica la boquilla con el pabellón o campana; en él se localizan los pistones; tiene diferentes medidas según el instrumento, por ejemplo el tubo de la trompa mide 3 metros y el de la tuba 5); el **pabellón o campana** (cuando el aire pasa por el pabellón, se produce una resonancia de manera que el aire se convierte en sonido y sale del instrumento). En el siglo XIX sólo había un instrumento de viento-metal que pudiera tocar todas las notas de una escala musical, el trombón, que podía tocar una escala alargando y acortando sus varas. Pero más adelante se inventaron los **pistones** (una trompeta sin tocar ningún pistón suena aguda, en cambio al pulsar un pistón, suena grave, es decir, que al pulsar un pistón el aire tiene más recorrido, por eso suena más grave, y sin pulsarlo el aire tiene menos recorrido y suena más agudo). Con este invento los instrumentos de viento-metal ya podían competir con los demás.

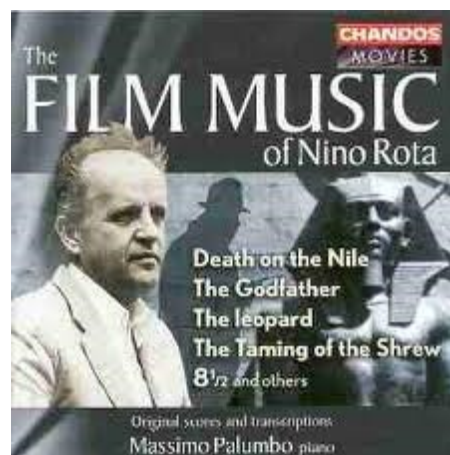

Johan Pachelbel, autor del *Canon*

En los orígenes del jazz, entre otros instrumentos, están también los de viento-metal. *Barna Brass* interpretó un fragmento de música de jazz: *When the Saints go marching* (tradicional).

También nos explicaron efectos sonoros de los instrumentos de viento-metal como: *la sordina* (al poner una pieza metálica en el pabellón de una trompeta, se ensordece el sonido del instrumento), el *uaua o harmon* (se produce poniendo una pieza metálica en el pabellón de una campana de manera que la tape por completo, pero si tiene un agujero en medio se produce un sonido especial, como si sonara la palabra *uaua*), el *trino* (se puede producir en cualquier instrumento de viento-metal pulsando un pistón muy rápidamente, y parece que suenen dos notas), *el bouché* (se produce en una trompa tapando con la mano el interior del pabellón), *el frulatto* (se hacen vibrar los labios y la lengua a la vez para producir un sonido escarnecido), el *glissando* (se produce en un trombón haciendo resbalar sus varas y parece un sonido cómico). Barna Brass Quintet interpretó la pieza *Hiplips II* de música contemporánea, donde se pueden escuchar todos los efectos anteriores y en un momento dejaron de tocar y con la mano empezaron a dar golpes a las broquillas de sus instrumentos para que sonara un sonido específico. Las últimas piezas que interpretaron fueron: *Así habla Zarathustra* de R. Strauss, la *Marcha Triunfal de Aida*, *Orfeo en los infiernos* de Jacques Offenbach y un fragmento de la banda sonora de una película, *8 y 1/2*, de Nino Rota. En mi opinión, esta audición ha sido muy interesante, todo nos lo explicaron muy bien explicado y se notaba el talento de los músicos. Creo que esta audición le ha gustado a todo el mundo y que las audiciones cada vez van a mejor. [David Mínguez Álvarez de la Campa, 1º de ESO]

2. Opinió

Publicitat i televisió: tot s'hi val?¹

La publicitat és un element fonamental de les televisions privades. És clar, no viuran de l'aire. Però hi ha maneres i maneres de viure de la publicitat. Segons les lleis espanyoles (Llei 22/1999, del 7 de juny, i que va modificar la del 94), es podran emetre un màxim de 17 minuts de publicitat per hora, i els intervals entre pauses publicitàries hauran de ser de 20 minuts. Ara, tornem a la realitat. Alguna cadena de televisió fa cas d'aquesta llei? Posem el cas de les tardes d'Antena 3, per exemple. Fan el temps, que sol acabar a les 15.45. Després, patim una bateria d'anuncis fins a les 4, és a dir, 15 minuts ja de publicitat. Et fan el resum del que passarà al capítol d'aquell mateix dia de *Bandolera* (és a dir, el que veuràs en uns minuts), i després et posen el resum del que passarà al capítol d'*El secreto de Puente Viejo* (la telenovel·la que fan després de *Bandolera*). Després d'aquests resums absurds, et posen sis minutets d'anuncis, i quan sembla que per fi comença *Bandolera*, sorpresa! Un altre resum, en aquest cas de capítols anteriors. Però és que encara hi ha més: *30 segundos, y volvemos*, diu la simpàtica veu en *off* d'Antena 3. Bah, però si només són 30 segons, això no és res. I comença *Bandolera*, els capítols de la qual duren uns 40 minuts. Penses que després de tot el que t'han fet empassar, gaudiràs de la teva sèrie favorita sense interrupcions, però evidentment, t'equivoques.

Això és inadmissible. Les cadenes de televisió privades (totes; el cas d'Antena 3 és el que tinc més proper) fan cas omís de la llei, és a dir, cometen un delictes, i ningú no les denuncia. I és que l'incompliment d'aquesta llei té víctimes, que són els telespectadors. Vulneren totalment els seus drets, fan el que volen amb ells perquè saben que tenen interès a veure la sèrie o el programa en qüestió, i s'aprofiten per fer anuncis i més anuncis, per incitar-nos a consumir més i més. Això fa qüestionar-se si realment la televisió és un mitjà per entretenir l'espectador o per afusellar-lo a publicitat, ja que semblen més importants els anuncis que no pas els programes.

Però és que aquesta emissió indiscriminada i irregular de publicitat té més conseqüències: una graella televisiva sense cap estructura fixa. Als Estats Units (cosa curiosa, ja que són considerats el sùmmum del capitalisme i de la societat de consum) els capítols de les sèries tenen una duració d'uns 40 minuts, mentre que a Espanya són d'uns 70. Llavors als Estats Units s'emeten 20 minuts de publicitat per capítol (temps que ja s'assembla més al permès per les lleis espanyoles), i per tant a les 8 fan una sèrie, a les 9 una altra, a les 10 una més, i així successivament, a totes les cadenes de televisió. Però a Espanya no som així: a les 21.43 et fan una sèrie, a les 22.17 et posen una pel·lícula, a les 00.28 emeten un reportatge... I a sobre a cada cadena els programes comencen a una hora diferent, i mai no és pas en punt. Això es tradueix en una competència en absolut sana entre cadenes rivals: si jo he vist la pel·lícula d'Antena 3, quan acabi no podré veure el reportatge de TeleCinco perquè va començar ja fa un quart d'hora. Per tant, les cadenes t'obliguen indirectament a quedar-te tota la nit (o la franja horària que sigui) amb ells. Això no passa als Estats Units, perquè si jo veig la sèrie de la Fox, aquesta acabarà a les 9, que és just quan comença la de l'ABC, i per tant podré veure les dues sèries sense cap problema. És a dir, una altra falta de respecte, de vulneració dels drets dels telespectadors per part de les cadenes espanyoles.

Però la publicitat encara causa més estralls a l'hora de fer televisió. Podríem parlar de la publicitat "encoberta", i ho escric entre cometes perquè anomenar-la encoberta és absurd. Em refereixo a aquestes escenes en les quals els personatges estan esmorçant, o al lavabo, i es veuen clarament un munt de marques comercials perquè als susceptibles telespectadors els vingui de gust consumir-les.

¹ Aquest text va guanyar el primer premi d'articles periodístics al concurs literari de Sant Jordi 2010-2011.

I aquesta és la publicitat “encoberta” més *light*, perquè després també hi ha els primers plans que enfoquen fixament la marca d'un determinat producte i quan han passat uns segons, ja podem saber què és el que estaven fent els personatges amb aquest producte. O una moda que s'està estenent des de fa relativament poc: posem per exemple una escena en què un personatge femení s'està aplicant un producte per als grans de la cara al lavabo de l'institut. Entra un altre personatge i li pregunta què fa, i ella li contesta que està utilitzant el producte *x* per als grans de la cara, que va molt bé i que desapareixen en tres dies. El personatge que acaba d'entrar li contesta que el comprarà, i acte seguit tornem a l'argument de la sèrie i els personatges parlen del que havien de parlar. És a dir, la maleïda publicitat dóna peu a diàlegs completament absurds que no tenen res a veure amb l'argument de la sèrie, i els telespectadors no es poden deslliurar dels anuncis ni durant el capítol que estan veient.

Altres estralls els pateixen les cadenes de TDT: si a Antena 3 fan una pausa publicitària, a Neox automàticament també. I Antena 3, de moment (però no crec que duri gaire), té la decència d'esperar-se que acabi una escena per fer la pausa, però com que els continguts de Neox no són els mateixos, la pausa pot provocar que tallin a la meitat d'una frase el personatge de la sèrie de Neox. Per tant, una altra falta de respecte al consumidor de Neox. Com sempre, els damnificats són els televidents.

En conclusió, el panorama televisiu d'Espanya és una veritable vergonya, on és més important l'emissió de publicitat que no pas entretenir l'espectador. Les lleis no es compleixen i el telespectador no denuncia. Si és que tenim el que ens mereixem...

Sergi Fernández (2n de batxillerat)

Els que ningú vol²

Al món en què vivim, hi ha grans problemes socials. Alguns són permanents i altres temporals, uns de més importància i d'altres que en tenen menys. A mi m'agradaria parlar d'un que és molt conegut per tothom, però que tot i així no rep les mesures suficients per aturar-lo: l'abandonament d'animals de companyia.

Segons l'últim estudi³ de la Fundació Affinity, cada tres minuts s'abandona un animal de companyia. Aquesta és una xifra d'escàndol que només s'ha reduït un 2% en els últims anys. Catalunya és la segona comunitat autònoma on s'han recollit més gossos abandonats i la primera si parlem de gats (16.486 i 5.558 respectivament).

Les causes d'abandonament són diverses (agressivitat, manca de temps o d'espai, animals vells o malalts...), però hi ha una raó comuna per la qual s'abandonen els animals? Doncs sí, i aquesta raó és la manca de responsabilitat a l'hora d'adquirir un animal de companyia. Quan es compra o s'adopta un animal, s'ha de tenir en compte que això serà per a tota la vida amb les conseqüències bones o dolentes que comporti. Una mascota passa a formar part de la família, ja que necessita el mateix que un ésser humà: menjar, beure, dormir i sobretot molt d'afecte. No saps les voltes que pot donar la vida, però si tu rodoles aquest animal haurà de rodolar amb tu perquè t'has fet responsable de cuidar-lo per sempre, al adquirir-lo s'ha creat un compromís que no es pot trencar, perquè si això passa és ell qui quedarà malparat. En certa manera, és com un fill, amb la diferència que per molts anys que tingui mai podrà viure per si mateix, aquests animals depenen del humans per sobreviure, i això s'ha de tenir molt present.

Les mascotes aporten molta felicitat i donen molt d'afecte a les persones amb les que conviuen. Però si se'ls s'estima s'han de considerar un seguit de responsabilitats i requisits, com l'espai de què es disposa, la disposició a educar l'animal correctament (una mala educació que desemboca en

² Aquest text va obtenir un accèssit als articles periodístics al concurs literari de Sant Jordi 2010-2011.

³ L'últim estudi sobre l'abandonament d'animals de companyia es va fer l'any 2009

agressivitat és una de les principals causes d'abandonament) o l'estabilitat econòmica (els animals de companyia comporten moltes despeses), i són tots essencials per tal que l'animal visqui dignament. Si no es compleixen aquestes pautes, s'estaria actuant de manera egoista, pensant només en la felicitat de l'individu, i això, a la llarga crea un risc d'abandonament molt alt. Una mascota no és una joguina ni un capritx, és un ésser viu amb sentiments, i per tant, tenen el mateix dret a ser respectats i estimats que les persones.

Solucions per evitar l'abandonament animal

Per a frenar definitivament aquest lamentable fenomen s'hauria de produir un canvi dràstic en la mentalitat de la societat, inculcant els valors citats anteriorment. Però malauradament, encara no estem disposats a realitzar aquest canvi. Però sí que hi ha una cosa que tothom pot fer per ajudar aquests animals víctimes de la irresponsabilitat dels seus amos: promoure l'adopció.

L'adopció és una alternativa a la compra d'animals domèstics. Amb aquesta opció, s'està donant una segona oportunitat a un animal abandonat que ho agrairà eternament. Les institucions que s'encarreguen de recollir els animals abandonats i de la seva posterior adopció són les protectores d'animals. Com es pot col·laborar amb aquestes institucions, i d'aquesta manera contribuir a la lluita contra l'abandonament? Es poden fer aportacions econòmiques, ajudar com a voluntari en algun d'aquests centres i, sobretot, adoptant.

No hem de pensar que l'abandonament d'animals és un problema que no ens incumbeix, i del qual no cal preocupar-se perquè per això ja estan les protectores. Aquests centres cobreixen totes les necessitats bàsiques de gossos i gats, però no reben una atenció personalitzada, ja que són molts en un mateix recinte, i el cuidadors, tot i que fan el màxim, no poden cuidar de tots tan bé com voldrien.

Hem de protegir i estimar els animals de companyia, de totes les maneres possibles segons els recursos de cada persona, però sempre oferint-los el respecte i l'amor que ells ens donen i que, per tant, mereixen.

Noelia Lorenzo (4t d'ESO)

Són només els homes els masclistes?

Molt sovint, sento noies i dones queixar-se perquè vivim en una societat masclista i que encara ens queda molt per aconseguir arribar a la igualtat. Llavors penso, no són les dones més masclistes que molts homes? En efecte, no és estrany escoltar noies o dones insultar altres dones per mantenir relacions amb molts homes.

Per començar, crec que cadascú és lliure d'anar-se'n al llit amb qui vulgui, però, de tota manera, qui no pensa així, igual que censura la conducta d'aquestes dones hauria de censurar la dels homes que fan el mateix. No m'ho invento, he sentit moltes dones dir: “aquesta és una fresca”, en un to despectiu, però a l'hora de referir-se a un home dir: és molt “ligón”, amb un to d'admiració. Volem una societat igualitària, per què no utilitzem el mateix barem a l'hora de criticar homes i dones?

La nostra societat no podrà avançar gens mentre que no siguem la majoria de les dones les que deixem de ser unes masclistes. Tirem pedres sobre la nostra teulada i això només ens perjudica a nosaltres mateixes. Ja en tenim prou que hi ha hagi alguns homes (per desgràcia molts) que es creguin superiors, com per permetre'ns el luxe de ser nosaltres les que jutgem la conducta de les dones que fan el que volen amb la seva vida. Dones del món, obrim la nostra ment.

Yaiza Barrientos Solera (201)

Especisme

Segurament, molts de vosaltres, en escoltar la paraula *especisme* us podeu estranyar. Però, en canvi, si escoltéssiu les paraules *sexisme* o *racisme* no us n'estranyaríeu tant, oi?. Doncs, tant una com les altres dues són força semblants. Només divergeixen en la característica per la qual es discrimina l'ésser. En aquest cas, l'*especisme* és una discriminació moral pel fet de pertànyer a una altra espècie. L'origen del pensament especista es troba, bàsicament, en l'educació que ens han impartit des de petits. Les conseqüències de l'especisme són diverses: es troba en la utilització dels animals com a alimentació, vestimenta, per experimentació, etc., amb el suport a nivell legal que els animals són considerats propietats.

A l'igual que la gran majoria no considera que pel fet de tenir un color de pell o un altre, o per néixer home o dona s'hagi d'infravalorar la vida, la llibertat i la integritat física d'una persona, per què hauríem, doncs, de menysprear la vida dels animals, només pel fet que siguin animals? Per a nosaltres, la nostra vida té valor i per a ells, la seva també en té.

Per això s'ha de refusar aquesta discriminació, perquè així estaríem respectant a tots els animals d'una manera igualitària respecte dels interessos de la seva vida i la seva llibertat, és a dir, els deixariem de considerar com a simples propietats. No hem d'oblidar que les persones també som animals. Que encara que aquests no es puguin expressar com nosaltres, també tenen capacitat de sentir. Llavors, si tots som animals i nosaltres considerem que tenim drets, ells també n'han de tenir.

Lorena López (201)

La Revolució dels Gessamins

Parlaré de la revolució dels gessamins o de Tunísia, és la primera revolució àrab del segle XXI i la que va animar que els altres països es revolucionessin per deslliurar-se dels presidents dictadors que tenien. Com tots sabem, en el món àrab la república no es respecta del tot, els presidents s'estan dècades i dècades asseguts a la cadira, fins que allò sembla una monarquia.

La gent de Tunísia es va revolucionar a causa de la fam, poc treball, pujada de preus exagerada dels aliments bàsics, corrupció i també per les llicències falses que obtenia la família de la dona de l'expresident.

Tot va començar el 14 de gener de 2011, quan un jove, anomenat Mohamed Bouazizi, es va calar foc a si mateix per protestar sobre l'acció d'una policia de la civil que li va confiscar la seva plaça de venda de fruita. Haig d'esmentar que aquest noi feia de venedor ambulat, malgrat que tenia la seva carrera, perquè no trobava feina i no podia alimentar la seva família. Aquesta agent de la civil, a part de treure'l la plaça li va pegar injustament. La gent quan es va assabentar del cas es va revolucionar. Finalment, no van parar fins aconseguir fer fora l'expresident Ben Ali, que portava 23 anys en el poder, i tot el seu govern, i van nomenar heroi el Bouazizi, ja que gràcies a ell la gent es va animar a deslliurar el país.

Ben Ali va acabar amb un tumor cerebral, la seva dona el va deixar i encara l'espera un judici, però el més fort és que si es mor en aquesta temporada, no ho farà al seu país sinó a l'Aràbia Saudita. S'ho té ben merescut, per fugir i tractar malament els innocents, però ja ho diu el refrany: "Qui la fa, la paga".

Xaima Saihi (202)

Una reflexión

En clase hemos leído un reportaje sobre unos chicos y chicas que habían creído que si se ponían a trabajar al acabar la ESO, ganarían dinero y aprovecharían el tiempo. Pero cuando llevaban unos cuantos años trabajando, sin cobrar lo suficiente para ser independientes ni llegar a final de mes, o cuando la crisis los dejó en el paro, comprendieron que no seguir en bachillerato ni formación profesional había sido el mayor error de su vida. En cambio, los chicos que acabaron la ESO y estudiaron en la universidad o cursos de formación profesional, en su mayoría, consiguieron un empleo decente y no les afectó tanto la crisis. Pudieron escoger algún trabajo en el cual cobraran un buen sueldo y trabajarán en algo que les gustaba.

Los otros jóvenes fueron de trabajo en trabajo, cobrando una miseria, y trabajando en cosas que no eran de su gusto. A muchos, la crisis los echó a la calle. Muchos de estos jóvenes han decidido volver a estudiar para mejorar su pésima situación. Creo que esos jóvenes tienen suerte de obtener una segunda oportunidad y de poder prepararse para tener un buen futuro, dinero para poder comprarse una casa, un coche, poder cubrir los gastos en comida e hijos. Por mi parte, prefiero estudiar, acabar el bachillerato, ir a la universidad o hacer una formación profesional y tener un buen futuro, seguro que mejor que el de los jóvenes que no acabaron sus estudios.

Mireia Colás Ortiz (1º de ESO)

3. Literària

Poesia

Silenci enamorat⁴

També hi ha un silenci enamorat.
Hi ha entre les coses, hi ha entre nosaltres.
En un pati amb un llum hipnotitzada.
També en el pit misericordiós,
d'un malalt.
Pel que parlen en veu baixa els enamorats:
Quan callen i no se sent ni passar el vent,
silenciós enamorat.
Silenci enamorat
el que deixa les hores del rellotge
quan sents el toc entre sospirs.
Silenci enamorat el que calla
i torna l'aroma d'enamorat.

Oumaima Boulif (1r d'ESO)

A tu⁵

A tu, que sense dir res
l'ànima em despertes,
adormida feia temps
esperant la primavera.

A tu, que al meu cor has donat
la música i la lletra,
una suau melodia
que l'acompanya quan batega.

A tu, senzill, però no comú
amb aquestes coses teves
càlid com raig de llum
suau com fil de seda.
A tu, que m'has mostrat l'amor
de manera dolça i tendra
et regalo mon cor
i tota l'ànima meva.

Noelia Lorenzo (4t d'ESO)

4 Aquest poema, presentat amb el pseudònim de Coixí, va obtenir el primer premi de la modalitat de poesia en català, categoria de l'alumnat de 1r cicle d'ESO, al concurs literari de Sant Jordi del curs 2010-2011.

5 Aquest poema va obtenir el primer premi de la modalitat de poesia en català, categoria de l'alumnat de 2n cicle d'ESO, al concurs literari Sant Jordi 2010-2011.

Reflexió⁶

La nit es troba en letargia
tranquil·la, calmada i freda.
El seu tacte és com la seda.
Vida aspra i amb nostàlgia
enmig la foscor serena.
La nit plora per ma pena
com una dolça companya.
Al matí el sol sortirà,
i tot ho il·luminarà
amb la claror il·limitada.

David Samblás (1r batxillerat)

Dibuix de Jennifer Piris (1r d'ESO)

⁶ Aquest poema va obtenir el primer premi de la modalitat de poesia en català per a l'alumnat de batxillerat i cicles formatius al concurs literari Sant Jordi 2010-2011.

Un amanecer en el ma⁷

Una fría noche de luna llena,
con la soledad de mis pensamientos
partí al mar como en un día cualquiera,
surqué salvajes aguas por momentos.

La cálida luz del nuevo comienzo,
esa íntima luz del horizonte
llenó de alegría a todo monte,
me atravesó dulce como un lienzo.

El canto de las gaviotas aturde,
el rugido del mar me hace temblar.
Gaviotas, está llegando la tarde,
me duele pensar no oír a la mar.

La luz del faro me guía a mi tierra,
ya me voy y no llores, gloriosa mar.
Ahora, no tengo miedo a la muerte
porque sé qué se siente al no tenerte.

David Mingueza (1º de ESO)

Tormenta⁸

El viento juega diferentes roles
dibujando ilimitadas siluetas
creando unos sinuosos faroles.
Pardas hojas giran como veletas
hojas, hojas caídas como soles
hojas, largas en forma de saetas.
La guerra es próxima y partir debéis,
dañados por viento y lluvia seréis.

David Samblás (1º de bachillerato)

7 Aquest poema, presentat sota el pseudònim de José Manuel Torres, va guanyar el primer premi de poesia castellana a la categoria de 1r cicle d'ESO al concurs literari de Sant Jordi 2010-2011.

8 Aquest poema va guanyar el primer premi de poesia castellana a la categoria de batxillerat i cicles al concurs literari de Sant Jordi 2010-2011.

Narrativa

Ànima negra⁹

Girona, hivern de 1997

La nit estava ennuvolada. La boira s'enganxava al terra com si no volgués deixar passar la llum de la lluna. Pels solitaris carrerons glaçats només se sentien les ràpides i lleugeres passes de la Jana, que tornava cap a casa després d'una llarga tarda al conservatori tocant el violí.

Vivia prop de la plaça del Vi, en una caseta antiga que havien reformat feia poc per donar-li unes comoditats més modernes. En arribar a casa seva, deixà corrents el violí al sofà i anà a la llar de foc a escalfar-se. A Girona el fred es fica als ossos sense pietat.

El pare de la Jana era un antiquari molt conegut a Girona. Després de sopar la va cridar a l'estudi mentre assaborien uns bombons de "Gluki" i li va mostrar un violí que li havia arribat aquell mateix dia a través d'un altre antiquari. La Jana es va quedar immòbil davant aquella meravella. Era un violí molt fosc, gairebé negre, amb un arc pràcticament del mateix color, que s'havia construït al S. XVIII, del qual es desconeixia el luthier.

La Jana agafà el violí. L'arc començà a fregar les cordes a la vegada que els dits de la noia, coneixedors dels amagatalls de les notes, les alliberaven de la seva presó de silenci. Ella anava tocant. Cada nota que s'elevava en l'aire semblava anar-se cargolant al voltant de la seva gola. Ja gairebé no podia respirar. El seu pare li tragué el violí de les mans, el guardà, tancà la funda de cop, i la Jana pogué tornar en si.

L'endemà, la Jana es quedà sola a la botiga i aprofità que no hi havia clients per endur-se aquell magnífic instrument cap a l'església de Sant Feliu.

Mentre pujava per la pujada de Sant Feliu es fixà en les branques nues dels castanyers que hi havia a la seva esquerra, que segons com semblaven uns dits embreixats que només desitjaven poder tocar un violí. Així es sentia ella.

Va accelerar el pas per arribar-hi com abans millor.

En arribar, obrí la funda espatllada pel temps, i agafà amb delicadesa el violí. Tensa l'arc, li posà resina i es preparà per tocar un concert de Vivaldi que s'havia après de memòria.

Va començar a tocar, però no ho va poder aguantar. Sonava tan malament ! Per sort, només s'havia d'afinar.

Tornà a tocar i es quedà immòbil. El seu so era tal, que li va fer caure unes llàgrimes per la galta. Intentà parar de tocar un moment per eixugar-se les llàgrimes, però no va poder. Les seves mans tocaven soles i la foscor d'aquella església l'aïllava encara més del món real. El mossèn va sortir de la sagristia atret per la melodia, i en veure la noia s'hi va apropar i li va posar la mà al cap beneint-la. La Jana es va aturar en sec, li va donar les gràcies al mossèn i va sortir esperitada cap a casa. Mentre baixava pel carrer de la Força, va pensar en tornar el violí al seu antic propietari, un antiquari, que per cert era amic del seu pare i tenia la botiga just en aquell carrer. Però se'n va penedir i va abraçar encara amb més força el violí.

Durant uns mesos, el va deixar mig amagat a l'estudi del seu pare. Va passar el fred i arribà la primavera. El conservatori va decidir que faria un concert pel festival de les flors, al maig, al pati del centre Bonastruc ça Porta. La Jana havia de preparar una peça de Paganini.

Arribà el dia i tot estava preparat en aquell preciós pati del call Jueu.

Els companys i amics de la Jana havien estat molt aplaudits pel públic. Ara era el seu torn. Volia que la música sonés com mai l'havia sentit la gent. Per això decidí agafar el violí tan fosc i meravellós.

La Jana va començar a deixar anar les notes. La gent es va quedar bocabadada. Fins i tot les flors semblaven que es movien amb la música. Cada vegada més ràpids els dits, cada vegada més ràpid el cor. La Jana no ho va poder suportar i va caure morta al mig de la gran estrella del pati.

El pare de la Jana la va agafar desconsolat i entre llàgrimes va poder veure com el violí s'enfosquia tot sol.

⁹ Aquest relat, presentat amb el pseudònim de Darkness, va guanyar el primer premi de prosa catalana de l'alumnat de 1r cicle d'ESO al concurs literari de Sant Jordi d'aquest curs 2010-2011.

Uns mesos després va néixer una nena que va sentir dins seu la gran necessitat de relacionar-se amb la vida a través dels sons del violí.

El violí va seguir en un antiquari tot esperant unes altres mans que fessin lliure la seva ànima negra.

Estrella Martínez (1r d'ESO)

El somni d'un amor¹⁰

No puc dormir. En Dani encara no ha tornat. Per això és que no puc dormir. Vivim junts; més ben dit, compartim pis. I ja no només m'estranya el fet que no hagi aparegut en dos dies, sinó que ni tan sols m'hagi avisat per dir-me que no vindria. I això sí que és una cosa ben estranya. Ell sempre m'avisa d'aquestes coses perquè així em pugui quedar tranquil·la. Ja que no li agrada veure'm malament, i menys per ell; diu que no s'ho mereix, que jo em preocupi per ell. "Mira que s'ha de ser ximple per dir aquestes bestieses" —li dic jo sempre. Per això, no entenc que encara no hagi vingut. En Dani, per a mi, és una persona molt especial, d'aquelles que costen massa trobar pel món. Jo sempre li dic que és com una mena "d'espècie en perill d'extinció" i ell sempre se'n fot de mi quan l'hi dic, perquè pensa que exagero; si el coneguéssiu veuríeu que no exagero pas. No ens coneixem de fa gaire, ara no me'n recordo bé, però pot ser que faci al voltant d'uns 8 mesos. La veritat és, tot s'ha de dir, que en tan poquíssim temps li he agafat molt afecte; jo diria que fins i tot massa. Jo l'estimo i ell m'estima, ho sé. Però ens estimem de maneres diferents... Ell mai m'ha dit que està enamorat de mi, però jo ho sé. Ho vaig descobrir, una vegada quan, mentre estava netejant-li la seva habitació, ja que em va tocar fer la feina de casa, vaig trobar un diari personal. Era d'ell. Vaig agafar el diari només per fer un cop d'ull i, de sobte, va caure una foto de l'interior del diari. Era una foto meva. Em vaig quedar sorpresa i estranyada alhora. Què feia ell amb una foto meva i, més, en el seu diari? Vaig ajupir-me per agafar la foto del terra i la vaig girar. Al darrere posava el següent: "Encara que mai sàpigues el que jo sento per tu, encara que mai m'estimis com jo t'estimo a tu, sempre, i dic sempre, t'estimaré amb totes les forces del meu cor. T'estimo, vida meva".

En acabar de llegir-ho, dintre meu vaig sentir unes ganes boges de preguntar-li a en Dani que què coi significava tot això, que què feia ell amb una foto meva i per què havia escrit el que havia escrit. Quan estava a punt d'anar-l'hi a preguntar, vaig aturar-me un moment i em vaig a parar a reflexionar. La primera norma que vam posar abans de venir a viure junts era que no hi hauria cap sentiment entre nosaltres, tret d'una simple amistat. Va ser un pacte que vam fer de mutu acord, perquè ni ell ni jo no volíem lligar-nos a cap persona. *Som com ànimes lliures* —li deia sempre. I perquè teníem una molt bona relació d'amistat i no desitjàvem per res del món, que per una ximpleria que poguéssim passar entre nosaltres, se'n anés tot a fer punyetes. Reflexionar no em va servir de res, ans al contrari, estava més empipada encara perquè, aleshores, ell hauria estat incomplint la primera norma bàsica de la nostra convivència i ja no tan sols això, sinó que m'ho estava ocultant i, ja se sap, en una bona amistat no pot haver-hi secrets, no?. Per això existeix una cosa que se'n diu confiança. En pensar tot allò, el que abans era empipament se'm va anar transformant, a poquet a poquet, en tristesa. Potser el problema no era ell, sinó jo. Que no li donava prou confiança i, per aquest motiu, no s'atrevia a confessar-me tot el que sentia per mi. En aquell moment, em vaig sentir culpable de tot el que estava passant i, sense voler, em van sortir unes llàgrimes. Era la meva manera d'alliberar-me de tot el que portava dins i també com a forma de penediment perquè sé que ell també estava sofrint per culpa meva. La foto, la vaig posar dins del diari. El diari el vaig col·locar al calaix i vaig sortir de l'habitació eixugant-me les llàgrimes amb un mocador. No li vaig dir res del que havia passat. Cinc dies després, vaig tornar a netejar l'habitació i el diari ja no hi era. Potser havia notat que jo l'hi havia agafat i per això el devia haver amagat en un altre lloc. No em vaig molestar a buscar-lo, no volia saber més del tema. Em vaig limitar a fer la neteja i res més.

Les busques del rellotge van marcant amb tranquil·litat el transcurs del temps en aquesta nit que sembla no s'hagi d'acabar mai. Serà que enyoro la seva presència. Encara segueixo sense poder dormir. Li he trucat ja un munt de vegades al mòbil, però no me l'agafa. Després que li netegés l'habitació per primera vegada, la relació entre nosaltres va canviar. Però la gota que va fer vessar el got va ser la discussió que vam tenir abans d'ahir, després que jo portés un amic a casa. I dic un amic, perquè això és el que era, un simple amic, ni més ni menys. En Jordi, que així és com es deia

¹⁰ Aquest text va guanyar el primer premi de prosa en català (categoria de batxillerat i cicles formatius) al concurs literari de Sant Jordi 2010-2011.

el meu amic, era un bon noi. Érem amics de tota la vida i alguna vegada sí que vam tenir alguna cosa... però no va passar dels 4 petons, i fora. Ara ell tenia núvia i estava a punt de casar-s'hi. Tot li anava prou bé. Feia anys que no ens vèiem perquè ell havia hagut d'anar-se'n a viure fora d'Espanya per assumptes de feina i ara venia a Barcelona per arreglar uns papers. Em va trucar per veure'ns un dia, abans que ell marxés un altre cop. I vaig pensar que seria una bona idea convidar-lo al pis. Així aprofitaria per ensenyar-l'hi. Però, el que en principi va ser una bona idea, al final, es va convertir en la pitjor opció que podia haver escollit. En tota l'estona que vam estar xerrant en Jordi i jo, vam estar molt tranquils. Vam parlar una mica de tot: de la feina, de l'amor, de quan érem petits... Quan vaig acabar d'acomiar-me d'en Jordi amb dos petons i de desitjar-li bon viatge, vaig tancar la porta. Dos minuts després, va entrar per la porta en Dani. Segur que en Dani es va trobar amb el Jordi a l'ascensor. I aquest li devia haver dit que havia estat tota la tarda amb mi parlant d'un munt de coses: de la feina, de l'amor, de quan érem petits... perquè ells dos es coneixien. Els vaig presentar jo, feia molt de temps, en una festa d'aniversari. Va donar un cop de porta i va entrar a la seva habitació ràpidament. De seguida, va sortir-ne i va començar a parlar-me com un autèntic boig. No em parava de preguntar que què havia fet aquell pallasso a casa seva, que si aquell no tenia res a fer al pis, bla, bla, bla... Jo no entenia la seva reacció, semblava gelós. Una mena de gelosia malaltissa. De veritat que no l'entenia. Li vaig preguntar unes quantes vegades el perquè de la seva reacció. No em va respondre. Ell també havia portat alguna amiga i jo mai li havia cridat ni res per l'estil. Mai. Aquella era la perfecta ocasió per haver-li dit allò del diari, volia que m'ho aclarís tot. Però no vaig gosar dir-l'hi. Va sortir del pis molt empipat i va tornar a donar un cop de porta. On anirà aquest ara... vaig pensar. No vaig mirar el rellotge, però pel color del cel ja s'intuïa la nit i algun estel per allà dalt.

Tic, tac, tic, tac i així tota l'estona. M'he aixecat ja moltes vegades del llit. No puc dormir. Fa hores que no sé res d'en Dani. I no puc dormir, no només perquè ell no hi és, sinó perquè alguna cosa em diu que n'hi passa alguna de grossa. Intuïció que en diuen. I jo en tinc molta.

Sona el telèfon. Segur que és ell —penso. L'agafo ràpidament. No és ell. Una veu de dona em parla. Truquen des de l'hospital Sant Crist. Em diu que en Dani està ingressat allà. Encara no ha acabat de parlar la dona que em cau el telèfon a terra. No puc creure allò que està passant. Dec estar somiant —dic amb incredulitat. Però encara s'escolta la veu de la dona que està parlant pel telèfon. Agafo les claus ràpidament i me'n vaig cap a l'hospital. Arribo a la seva habitació i allà està ell ple de tubs i d'aquestes coses. En veure'l, el món em cau els peus. Corro al seu costat. Arrenco a plorar. No puc suportar veure'l allà. Tot és culpa meva. Donaria el que fos perquè no hagués passat això. No s'ho mereix per res del món. Encara que tingui les seves coses, com tothom, me l'estimo molt, moltíssim... més del que ell es pensa... És veritat, que jo mai li he dit res quan ha portat una noia al pis, però perquè, directament, em tancava a la meva habitació a plorar... No podia suportar veure'l amb altres noies... Mai vaig gosar dir-l'hi perquè pensava que això se'm passaria, que era una ximpleria meva. Jo no m' enamoraré mai, tots els nois són iguals- sempre em deia. Però no va passar, això no era com un refredat o el caprici d'una nena que volia la nina que estava de moda. Això no es passa així com així. No vaig gosar dir-l'hi perquè tenia por, por de reconèixer que estava enamorada... enamorada d'ell. De sobte, la màquina on està connectat comença a fer piiiiiiii... El seu cor ja no bateja. Els metges em fan fora d'allà i intenten reanimar-lo de totes les maneres, però no és possible. No poden fer res per ell. Surten els metges de l'habitació i em donen el condol. Jo torno a plorar com una boja. Com una nena que li prenen la seva piruleta, a mi m'arrenquen una meitat del meu cor amb ell... Una infermera s'encarrega de donar-me la jaqueta del Dani. En donar-me-la, em cau una mena de llibre; és el seu diari. L'agafo i l'obro. Hi ha una nota que diu: Ho sento, he sigut un covard per no haver-t'ho dit abans, però no puc suportar veure't amb altres, no puc, perdona'm, perdona'm per tot, no em guardis rancor. Perdona'm per haver-me enamorat de tu. T'estimo tant vida meva... En llegir això, em desmaio.

Ja és de dia. Em desperto sobresaltada i plorant. Sóc al llit. Tot ha sigut un malson. Potser ara és quan estic somiant, i no abans. Em pessigo per comprovar-ho. Sí que estic desperta. Faig un llarg

sospir. Puc estar tranquil·la. Surto corrents del llit per comprovar si en Dani ja ha arribat. Vaig a la seva habitació i allà no hi és. De sobte, escolto els sorolls d'unes claus que obren la porta. És en Dani. Porta la jaqueta del somni i el seu diari a la mà. Surto corrents plorant cap a ell i li dono una abraçada. Sense pensar-m'ho gaire, li dono un petó, un petó dolç i càlid. M'alegrava molt de la seva tornada. Ell es queda sorprès. "I això?" —em pregunta. "T'estimo, Dani, t'estimo" —li dic mirant-lo als ulls. Ell em contesta que també m'estima. Li pregunto pel llibret que porta a la mà. No és res, em sembla que a partir d'ara no em farà falta- em contesta amb un somriure a la cara. El llença a les escombraries i ens tornem a besar.

Lorena López (2n de batxillerat)

Dibuix de Jennifer Piris (1r d'ESO)

El circo Fantasma¹¹

Me encontraba confuso, cansado y perdido en mitad de un bosque, era casi medianoche, según mi reloj apenas faltaban unos minutos, apenas podía respirar por culpa de una presión en el pecho, y un fuerte dolor de cabeza me impedía ver con total claridad. Había sucedido algo, lo sabía, pero no lograba recordar nada de lo que había sucedido en las horas anteriores.

Anduve fatigosamente sin rumbo fijo, durante largas horas, no sé qué esperaba pero sabía que necesitaba ayuda, estaba herido y no recordaba porqué. Eso me hizo sonreír con ironía, ¿Quién me iba a ayudar? Nadie, por triste que sonara, absolutamente nadie, ya no solo porque me encontrara en donde *Cristo perdió la alpargata*, sino porque no le importaba a nadie.

Claudia... desde que había despertado lo único, aparte del flujo constante de pensamientos, que sonaba en mi cabeza era ese nombre. ¿Quién era Claudia?, ¿mi novia?, ¿mi hermana?, ¿alguien a quien yo le importaba?, no conseguía recordarlo y eso me ponía furioso.

Me estaba comenzando a marear, así que decidí sentarme en una piedra más o menos cómoda que había por allí y reflexioné, sabía quién era yo, Marcus Vidal Molinos, nacido en agosto de 1988, bueno por lo menos tenía conciencia de quién era yo. Fuera lo que fuera lo que me estaba sucediendo, no me afectaba a los recuerdos básicos...

El recuerdo me vino de golpe, fue casi como si me dieran corriente en la cabeza, fue muy intenso... yo... y... un coche... ay... un accidente... ¡he tenido un maldito accidente! Juro que si ha sido por culpa de la bebida, en cuanto me cure pienso dejar la bebida... y no me lo creo ni yo...

Estaba inmerso en mis propios pensamientos pero eso no me impidió sentir la presencia de algo o alguien, me mantuve alerta, quizás fuera un animal...

—¿Te has perdido? —me preguntó una dulce voz con marcado acento francés.

Ni me molesté en contestar, era probable que esa voz fuera una secuela de la leche que me acaba de meter.

—¡Oh Dios mío! —exclamó—. ¡Estas herido!

De mala gana levanté la mirada y ante mis ojos tuve al ser más perfecto que había visto, si alguna vez hubo una Afrodita, tuvo que ser ella. Era alta, de complexión delicada y delgada, pálida como la nieve, su rostro parecía haber sido creado por algún escultor renacentista, labios carnosos, frente delgada, pómulos delicados, ligeramente sonrosados, nariz recta y perfecta y dos grandes ojos azul cielo, para terminar, poseía una larga melena lisa de cabello negro azabache.

—¿Puedes oírme? —me preguntó.

Intenté contestarle pero las palabras que salieron de mi boca no eran precisamente una demostración de elocuencia, balbuceé palabras incomprensibles y ella se rió, tenía una risa musical, tan bonita que no me importaba que se estuviera riendo de mí.

—Me llamo Adelle —me dijo—, trabajo cuidando los animales de un circo que está muy cerca. Ven conmigo, así te podrán curar. ¿Cómo te llamas?

—Marcus —le dije—. ¿Hay médicos en el circo?

—Si nos los hubiera, estaríamos perdidos, ¿no crees? —me contestó.

—Supongo —le dije— nunca he estado en un circo.

—Pues te va a encantar —me dijo—, hoy precisamente tenemos un ensayo, no es lo mismo que una función pero quédate y así la puedes ver.

No la conocía de nada, no tenía porqué haber ido con ella, no sabía porqué lo hacía pero sentía que tenía que hacer lo que ella quisiera, como embrujado, esa era la palabra exacta, embrujado, hechizado, lo suficientemente confundido para cometer otra locura más esa noche.

¹¹ Aquest text va guanyar el primer premi de narrativa en castellà a la categoria de batxillerat i cicles formatius al concurs literari de Sant Jordi 2010-2011.

Durante lo que a mí me parecieron horas, estuve caminando a su lado, ella no dijo nada, yo tampoco, no me atrevía a decir nada, temía que si decía algo la hiciera enfadar, tenía la sensación de que bajo ese aspecto de dulzura e inocencia se escondía otra cosa.

Por fin, a lo lejos, comencé a vislumbrar una carpa luminosa de vivos colores.

—¿Estamos llegando? —le pregunté.

—Así es —me dijo.

—Está vacío —observé.

—Ya te lo he dicho —replicó— hoy tenemos ensayo y mañana es la función. Estaremos muy pocos días, no nos gusta permanecer en el mismo sitio mucho tiempo.

Empezaba a oír la música, no me gustaba, era triste, lenta, no era como me lo había imaginado, estaba desierto, no escuchaba risas, nada de nada, era un circo sin vida, no había jaulas con animales, payasos cambiándose, ni magos ensayando sus trucos, no me gustaba.

—¿Dónde está todo el mundo? —le pregunté.

—A estas horas durmiendo —me contestó.

—¿Y por qué tú estabas despierta? —le pregunté.

—No podía dormir y salí a dar un paseo —me explicó— y menos mal que lo hice porque, si no, no te habría encontrado. Has tenido mucha suerte, ¿sabes? Porque al oírte pensaba que eras un... bueno... no sabría decirte... pero he oído leyendas de este bosque.

—Yo también las he oído —le dije— pero son leyendas, no hay nada de cierto en ello.

—Las leyendas siempre cuentan algo de verdad —me dijo— no lo olvides.

Un hombre mayor se acercó a hablar con Adelle, mientras hablaban, de vez en cuando el hombre me echaba una mirada, me pareció identificar pena en sus ojos, ¿pena? ¿De mí? ¿Por qué? Todo esto era tan extraño que estaba empezando a asustarme, me daba mala espina, aunque Adelle me estuviera asegurando que todo iba bien, no me gustaba, así que decidí que lo mejor era marcharme y buscar por mí mismo un hospital.

—Oye, Adelle —le dije—, lo siento mucho pero tengo que irme. Necesito un médico urgentemente. Has sido muy amable pero no puedo quedarme mucho más aquí si no quiero que sea lo que sea que me haya sucedido me pase factura.

—¡Claro que puedes irte! —exclamó con fingido entusiasmo.

Murmuré un “gracias por todo” y me di la vuelta pero apenas di un paso noté como si mis piernas se hubieran convertido en cemento y no pudiera moverme.

—Lo siento mucho, Marcus —me dijo Adelle con voz entrecortada—, lo siento mucho, de verdad.

—Adelle —murmuré al girarme y contemplar que el circo que antes era luminoso y solitario y ahora estaba en ruinas y lleno de gente que parecía triste—. ¿Qué ha sucedido? ¿Y el circo?

—Esto es el circo —me contestó—, ¿recuerdas que te mencioné una leyenda, ¿no? Tú dijiste que no creías en ellas, muy mal, Marcus, muy mal.

—No intentes asustarme —le previne—, yo solo quiero ir a un hospital, me encuentro mal.

—De nada te va a servir ir a un hospital —me dijo—, ¿no lo recuerdas?

—No recuerdo nada —le contesté.

—Claudia —me dijo—, ¿no la recuerdas? Pobrecita, era tu novia pero tenía un tumor maligno alojado en una zona del cerebro inoperable, tenía que morir. Qué pena, ¿no? Pero no sufrió, murió tranquila por qué tú estabas a su lado. El problema fue que tú casi dos años después no supiste pasar página, comenzaste a beber como si te fuera la vida en ello y eso ha terminado por matarte, cuando has tenido el accidente ibas más bebido que un irlandés en el día de San Patricio.

No puede ser verdad, no puede ser verdad y sin embargo parece que es la explicación más seria a todo esto. ¡Muerto! ¡Estoy muerto!

—Es una pena que estés muerto —continuó—, eres guapo, listo y supongo que eras un encanto de hombre hará dos años....

—Un momento —la corté—, si estoy muerto, ¿por qué estas hablando conmigo?

—Porque yo también lo estoy —me contestó—, todos aquí lo estamos. ¿No ves el circo? Forma parte de la leyenda, como no la recuerdas, te la voy a explicar.

Me indicó con la mirada que me sentara en un banco mugriento y reducido casi a escombros, yo obedecí sin pensarlo, no me iba a importar mucho el asiento si estaba muerto.

—Cuando yo llegué aquí, hace ya casi 30 años, la leyenda del circo fantasma era explicada a los niños mucho más que ahora —me explicó— a mí me la explicó mi abuela, decía que hubo una vez un circo muy grande y muy importante, famoso en cualquier lugar fuese donde fuese, se decía de él que no había artistas comparables a ellos, pero una noche de gran tormenta hubo un cortocircuito que incendió la carpa principal mientras había una función, murieron todos. Y existía la leyenda de que cuando alguien moría en esa zona el circo aparecía y uno de los miembros se llevaba el alma del fallecido para permanecer con ellos eternamente.

—Y esta noche era yo, ¿no? —le repliqué.

—Lo siento, Marcus —se disculpó.

—Yo no me voy a ningún lado, ¿te enteras? —le dije furioso—, no pienso pasar la supuesta eternidad con un grupo de frikis como vosotros.

—Ya es tarde —me dijo—, al entrar en el recinto ya formas parte de él, ¿no te has dado cuenta de que no puedes moverte si intentas salir de él?

—Malditos seáis —repliqué con furia—, no pienso ir a ningún lado.

Ella me cogió de la mano y me sonrió con dulzura. Entonces le vi el rostro tal y como tuvo que ser cuando murió, estaba quemado y muy deformado.

—¿Qué te sucedió? —le pregunté.

—Aquí antes había una fábrica de ácidos —me dijo—, hubo un accidente y morí. Pero eso fue hace muchos años, ya casi ni lo recuerdo. Tú, tranquilo, vas a tener toda la eternidad del mundo para olvidar cosas así.

Ojalá el mundo se acabe en 2012, pensé antes de ser absorbido por la nube de almas en pena de ese lugar, cerré los ojos con la esperanza de que todo fuera una horrible pesadilla...

Miriam Higuera Jiménez (2º bachillerato)

Una princesa especial

El rey de Lemuria no había dormido esa noche. Se despertó inquieto, pues había recordado una profecía antigua que decía que al cumplir los dieciocho años, el hijo del rey de Lemuria se enfrentaría en un duelo contra la bestia salvaje que vivía al otro lado de las montañas. El ganador sería el dueño de Lemuria. Esto no sería un problema si tuviera un hijo, pero él, era viudo y sólo tenía una hija que, al día siguiente, cumpliría los 18 años. Ella era una princesa rica, delicada, simpática, una belleza, y muy inteligente. Charles (que es como se llamaba el rey) quería mucho a su hija y no quería que le pasara nada. Es una chica y no puede enfrentarse a la bestia, eso es tarea de hombres —pensaba él. Fue a hablar con su hija. Estaba totalmente seguro de que ella se opondría a la batalla. Entró en los aposentos de la princesa y le dijo:

—Querida Lyra, dime que no deseas enfrentarte a la bestia. ¿Te acuerdas de la profecía?

—Sí padre, y pienso enfrentarme a la bestia. No puedo quedarme de brazos cruzados mientras ataca a Lemuria. Mañana la derrotaré.

—No te lo permitiré porque... —Pero Lyra ya no le escuchaba.

Dicho y hecho, la princesa salió muy temprano, cogió un barril de agua y puso rumbo a la guarida de la bestia. Al llegar, el dragón corrió hacia ella y escupió fuego. Ella consiguió esquivarlo y cuando la bestia estaba a punto de volver a escupir fuego, Lyra cogió el barril de agua y se lo lanzó a la boca. El dragón mordió el barril y se tragó toda el agua. La bestia intentó escupir fuego pero no pudo porque el agua había apagado todo el fuego de sus reservas. La bestia vio que sería incapaz de derrotar a una princesa así, sin fuego, y se marchó avergonzado, nadie sabe dónde. ¡La princesa había salvado a Lemuria de la bestia! Cuando su padre recibió la noticia comprendió que su hija había sido capaz de derrotar a la bestia con la inteligencia y nunca volvió a subestimar a las chicas por el hecho de ser chicas.

Mireia Colás Ortiz (1º A)

Llums de tots colors

Vacances d'estiu, la platja, els amics, la nit... Vam quedar tota la colla. Per descomptat, hi havia la Maria i en Marc. Vam passar les vacances en un poblet al nord de Catalunya, on érem els únics estiuejants. Dormíem en un hostel molt modest, però que estava força bé. El poble no era gaire gran i la platja era a la vora, només havíem de baixar una miqueta i hi arribàvem.

En Marc insistia que em decidís a dir-li a la Maria que n'estava molt, d'ella. Jo tenia molta por del rebuig, però de tant que em va inflar els pebrots, al cinquè dia li vaig assegurar que l'hi diria, aprofitant que era la festa major del poble i feien focs artificials a la platja. Em vaig posar molt nerviós perquè havia de buscar la situació ideal per poder apartar-la del grup discretament. Tot el dia vaig estar ratlladíssim pensant en la jugada, però intentava que ningú se'n adonés, així que vaig somriure tot el que vaig poder. Però la Maria se'n va adonar. Així que quan érem al penya-segat des d'on mirariem els focs, la Maria es va acostar on era jo. La colla era en una punta del penya-segat, esperant els focs, bevent i jugant el pòquer. Jo estava d'esquena, assegut a l'altra punta del penya-segat, mirant la lluna que era en quart creixent i llençant pedretes al mar; ens separaven vint metres de foscor. La Maria es va asseure al meu costat i em va dir:

—Què et passa?, et veig molt moix...

—Res, estava pensant en les meves coses.

—Mentider, alguna cosa et passa, avui. Estàs molt estrany; quan somrius, després baixes el cap o mires cap a un altre lloc.

Va callar; en el silenci de la nit ens va arribar la gresca de la colla a l'altra punta. Això em va posar encara més nerviós, però vaig esforçar-me per dissimular-ho.

—Te'n recordes de la xerrada que vam tenir aquell dia que ens vam quedar tancats a l'ascensor? —va dir ella.

—És clar.

—Ens vam prometre que si ens preocupava alguna cosa ens la diríem.

—És que no em passa res, de debò —vaig insistir.

—Ah, molt bé; llavors.

En aquell moment la Maria em va començar a fer pessigolles, vaig començar a riure (ella sabia que eren la meva debilitat). Li vaig agafar les mans intentant que parés. Vam rodolar cap a un costat, ella intentant seguir fent-me pessigolles i jo intentant aturar-la, fins que vaig acabar damunt d'ella mirant-la als ulls fixament; ella també em va mirar fixament. Tenia la mà esquerra al costat del cap, i vaig agafar-li la mà. En aquell moment, el cel va retronar i llums de tots colors es van reflectir als seus cabells. Va tancar els ulls i ens vam fer un dolç petó. La gatzara i els crits de la colla ja no em van importar gens ni mica.

Adrià Palma (201)

Teatre

Una altra escena per Antaviana¹²

No s'aturava l'allau de visitants. El senyor ric no feia res més en tot el dia que anar-los atenent.

SENYOR RIC (*Es dirigeix al públic.*).— El quart visitant es va presentar un dia de pluja a hora foscant. Era un home ploraner, no parava de fer sanglots i amagava el cap entre les seves cames. Me'l vaig trobar assegut enfront la reixa d'accés a la casa.

HOME PLORANER.— Sóc un miserable... sóc un miserable... (*Plora i es dona cops al front.*)

SENYOR RIC.— Bona nit senyor, el puc ajudar en alguna cosa?

(*L'home ploraner s'aixeca de sobte i s'eixuga les llàgrimes.*)

HOME PLORANER.— Bona nit bon home (*fa una petita reverència*), dispensi per la meua hora de visita, és que durant el dia treballo.

SENYOR RIC.— No es preocupi, no tenia prevista cap activitat vespertina interessant. Però passi al porxo del jardí, que amb la que està caient agafarà una pulmonia!

(*L'amfitrió acomoda el seu hoste en una de les butaques del porxo i mana a la cambrera que els serveixi una mica de té ben calentet.*)

SENYOR RIC.— Suposo que haurà vingut per l'anunci, no?

(*L'home comença a plorar una altra vegada.*)

SENYOR RIC.— Però home, no es posi així, les coses es solucionen parlant. Expliqui'm el que li passa, ja veurà com es sent molt millor.

(*L'home ploraner es tranquil·litza.*)

HOME PLORANER.— Doncs miri, jo tenia un amic a qui coneixia des de ben petit. Érem com carn i ungla, inseparables! Ens vam criar junts i sempre havíem romàs junts... fins ara. Vam tenir la mala sort d' enamorar-nos de la mateixa dona, i en comptes de deixar-la estar per preservar la nostra amistat, tots dos vam provar de conquerir-la i, és clar, vostè haurà sentit a dir allò de "a l'amor i a la guerra tot s'hi val", doncs bé, nosaltres ens ho vam prendre al peu de la lletra. Ens vam fer les jugades més brutes, per tal d'aconseguir l'amor de la Maria. Tots dos sabem que només un ocuparia el seu cor, i aquest un no vaig ser jo. El meu amic es va quedar amb la noia i mai més hem tornat a parlar. (*Fa un sospir.*)

SENYOR RIC.— Vaja!, quina mala sort... (*Es grata el clatell.*) Però encara no sé que té a veure això amb la seva visita.

HOME PLORANER.— Jo he perdut un amic, i l'anunci deia que s'havia trobat una cosa molt important. Per a mi la seva amistat ho és, per això vaig decidir venir aquí.

SENYOR RIC (*Al públic*).— El vaig convidar a estar-se a casa aquella nit, plovia i la seva llar era lluny d'aquí. Vam estar-nos fins a l'alba parlant, explicant-nos les nostres aventures. Quan el sol ja es feia notar, ell va marxar a treballar. Però no va ser la última vegada que el vaig veure. Venia cada vespre a visitar-me i jo el rebia encantat, era un home molt agradable, amb el qual es podia parlar de tot. A vegades recordava alguna etapa fosca de la

¹² Escena inspirada a les escenes de *Antaviana* de Pere Calders.

seva vida i es posava a plorar, però li passava aviat. Un d'aquells vespres, l'home ploraner va decidir que aquella seria la seva darrera visita.

HOME PLORANER.— Ja l'he trobat!!

SENYOR RIC.— Què dius?

HOME PLORANER.— Que ja he trobat el que vaig venir a buscar fa un any

SENYOR RIC.— T'has retrobat amb el teu amic? (*Fa cara de sorpresa.*)

HOME PLORANER (*S'apropa al senyor ric i li pica les espatlles.*).— No, però per fi he trobat l'amistat. Tu, tu ets un veritable amic. M'has escoltat i m'has fet passar unes estones inoblidables aquí, al teu meravellós jardí. Gràcies per tot el que m'has donat fins ara, amic meu. (*Els dos s'abracen.*)

SENYOR RIC.— No has de donar-me-les, tu ets el meu millor amic, i jo tinc cura dels meus amics així com tinc cura de les plantes del meu jardí.

HOME PLORANER (*Té llàgrimes als ulls.*).— Ara me n'he d'anar..

SENYOR RIC.— Molt bé, t'espero demà a l'hora de sempre. (*Somriu.*)

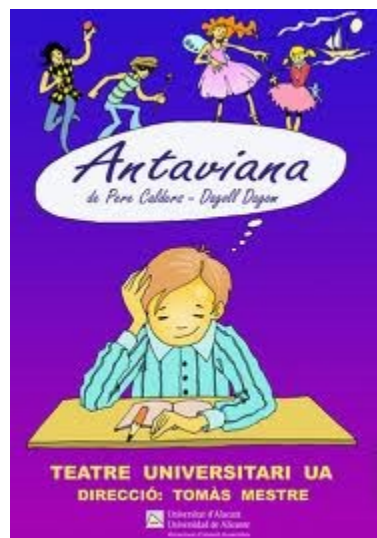
HOME PLORANER.— No, vull dir que me n'he d'anar... per sempre

SENYOR RIC.— Però...

HOME PLORANER.— Jo he trobat el que buscava, no s'ha d'abusar de les oportunitats que presenta la vida. No et preocupis per la nostra amistat, continuarà sent tan forta com sempre, perquè tu i jo la cultivarem en la distància com si una planta fos. (*Les llàgrimes vessen dels seus ulls.*) Fins sempre amic meu.

SENYOR RIC.— Fins sempre. (*Al públic.*) I així com ell plorava, vaig plorar jo també. Perquè, per estrany que sembli, cada visitant ha deixat una mica de la seva essència a dins meu. Unes essències que en el seu moment vaig plantar i de les quals tinc cura al gran jardí del meu cor.

Noelia Lorenzo (4t d'ESO)

4. Exercicis d'estil

Nuevas instrucciones¹³

Instrucciones para tirar un penalti

Primero se elige a un jugador que tenga las bambas rojas, el color de la suerte, para que lance el penalti. Un jugador que no esté nada nervioso. Después se coloca la pelota en el punto de penalti. Este jugador, muy tranquilamente, calcula los movimientos idóneos que necesita para colocar el balón. Mira al portero fijamente para saber hacia dónde va a tirarse, corre hacia el balón, se apoya en la pierna mala, golpea con toda su fuerza con su otra pierna, la buena, dispara la pelota y... seguro que marca gol.

Álex Abad (1º de ESO)

Instrucciones para comer

Primero piensa en alguna comida que te apetezca. Después piensa qué vas a beber. Si quieres beber vino, coge una copa ancha; si vas beber cava, alargada, y si no te quieres complicar la vida, coge un vaso cualquiera. A continuación pon los cubiertos en la mesa pero depende de si vas a comer algo con tenedor o con cuchara. Si no lo sabes, te limpias las manos con jabón, y a comer. Cuando ya se ha preparado la comida, te la pones en un plato. Si eres torpe para comer, te pones un babero para que no mancharte y te sientas a comer el primer plato. Cuando te lo hayas comido, te levantas a preparar el segundo plato, y así sucesivamente hasta que te pongas gordo y no puedas comer más. Ah, sí, y por último no te olvides del postre, que es lo mejor.

Álex Abad (1º de ESO)

Instrucciones para suicidarse

Primero, y es lo más importante tienes que encontrar un motivo bastante grave o muy grave para querer suicidarte. Después piensa cómo te vas a suicidar, pues el método dependerá de la edad: si eres una persona mayor, es mejor pegarse un tiro y si eres joven, tirarse desde lo más alto de un piso, casa... o pegarse un tiro si estás cansado. Después tienes que tener valentía para hacerlo. A continuación, si te tiras y en el aire te arrepientes, mala suerte, pero piensa que si te suicidas haces que tu familia tenga que pagar el entierro. En definitiva, es mejor no suicidarse.

Álex Abad (1º de ESO)

¹³ Continuem aquí el recull d'instruccions segons el model de Cortázar que havíem començat a publicar al número 34 de *Sota el cel del Puig*.

Instrucciones para ponerse unas zapatillas

Para empezar, coge tus zapatillas y colócalas en la parte inferior de tus pies, primero una y luego otra. Introduce tus pies en la zapatilla, primero uno y luego otro. Coges los cordones de una zapatilla entre tus dedos y haces un nudo con la forma de una oreja. Haz lo mismo con el otro cordón de la otra zapatilla. Y ya estás calzado: ya puedes caminar tranquilamente.

Karin Smilgite (1º ESO)

Instrucciones para dormir

Para dormir se necesita una cama cómoda al gusto de cada persona y también una almohada (puede ser alta o baja). La persona que quiera dormir cómodamente deberá levantar las sábanas y meterse dentro para calentarse. Si quiere, además, puede ponerse una manta o abrazarse a un muñeco. Obviamente para dormir tiene que tener sueño, si no lo tiene puede esperar a que le venga el sueño leyendo, contando ovejas, pensando... y cuando tenga sueño, dormirse tranquilamente... y si tiene pareja, hablar o jugar con ella hasta que le venga el sueño. Cada uno ya sabe cómo.

Uxia Rio (1º de ESO)

Instrucciones para atarse el calzado

Nadie se ha fijado en la complejidad de atarse un zapato de manera correcta. Ya que lo vemos como una cosa secundaria y sin valor, pero atárselo de manera correcta resulta una gran ventaja. La manera más fácil es poniendo un pie en una superficie elevada para tener mayor comodidad, ya que cualquier otra manera resultaría incomoda y estresante. Luego hay que coger un extremo del cordón con una mano y el otro, con la otra, y entrelazarlos de manera firme y fuerte haciendo un círculo con un extremo, luego coja el otro y ahóguelo, mueva su dedo por debajo del nudo y estírelo, ya que, si no, no sería un nudo para un zapato. Así, ha llegado al final del circuito, lo que resulta cómodo para su pie. Duración media para hacerlo bien, mmm... compruébelo usted mismo.

Antonio Orozco (4º ESO)

Instrucciones para abrir una cerradura

¡Uf!, ¿por qué siempre las cerraduras tienen que ser tan duras?, ¿no podrían ser débiles como un pequeño ratón de diez centímetros o una simple punta de lápiz?; toda la gente piensa que es imposible desbloquearlas pero existe una solución. Para abrir una cerradura, observaremos que hay un agujero extraño y pequeño, ese es el punto débil de las cerraduras. Pensaremos qué objeto utilizar para abrirlas. Por ejemplo, un ‘hierro plateado’, no más grande que el dedo índice, que a primera vista parece una simple lámina de metal. Seguidamente, cogeremos el ‘hierro plateado’ llamado llave por la cabeza, muy suavemente

como si cogiésemos una rosa de un rosal, con los dedos índice y pulgar. Después, introducimos el otro extremo de la llave en el agujero y pensaremos que ya lo hemos conseguido. Una vez introducida en el orificio, daremos dos vueltas a la llave hacia la derecha ni muy rápidas, ni muy fuertes. Finalmente, empujamos la puerta hacia delante y la puerta ya estará abierta y llegará la alegría, pero si la puerta no tarda en cerrarse, volverán la tristeza y el terror.

David Mingueza Álvarez de la Campa (1º de ESO)

Instrucciones para sentarse en un banco

No sé por qué hago esto si ya estoy sentado. Tendría que estar de pie y escribirlo, sino no tendría gracia, bueno creo que es mejor estar sentado. Cuando nuestra espalda se empiece a caer de cansancio, tendremos que buscar un banco para descansar. A la hora de elegir, tendrá que hacerse muy cuidadosamente, porque cuando ya empecemos a descansar, estaremos sentados en un banco sucio y desagradable, entonces al levantarnos otra vez nos destrozaremos el cuerpo. Una vez elegido el banco, nos acercaremos, nos pondremos delante, flexionaremos las rodillas, nos dejaremos caer y pondremos la espalda en el respaldo. Seguidamente, el cuerpo empezará a suspirar, como si hubiese bebido agua en un día caluroso o como si hubiese llegado a una posada en un día de invierno.

David Mingueza Álvarez de la Campa (1º ESO)

Instrucciones para dormir

¡Qué cansado estoy!, no me apetece hacer esto, prefiero dormir antes que escribir, los profesores nos tendrían que dar estas instrucciones. Para dormir, debemos llegar a la hora exacta en la cual nuestros ojos estén rojos como rosas y de nuestra boca salgan bostezos graves. Al llegar a la cama, debemos saltar sobre ella y acomodarnos a nuestro gusto, en una posición que nos haga sentir mejor.

Más adelante, notaremos como si estuviésemos sumergidos en un mar de sábanas y edredones. En alguna ocasión aparecerán imágenes en nuestra cabeza, esas imágenes no las podremos controlar así que podrán ser buenas o malas. De repente no nos daremos cuenta pero pensaremos que estamos despiertos y estaremos en medio de esas imágenes o sueños, no os preocupéis en lo que va a pasar, porque el subconsciente ya se ocupará de ello.

Se me olvidaba, evitad las imágenes en las que salgan agua, porque un amigo mío, un día, estaba soñando que estaba buceando y por la mañana se encontró la cama llena de agua.

David Mingueza Álvarez de la Campa (1º de ESO)

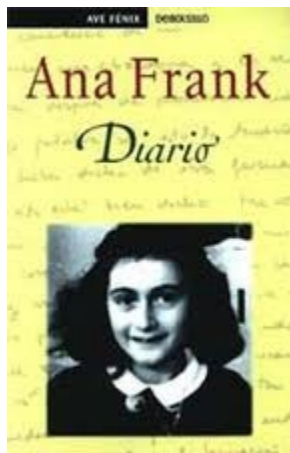
5. Llibres recomanats

- *Charlie y la fábrica de chocolate* de Roald Dahl.

Charlie y la fábrica de chocolate cuenta la historia de un niño llamado Charlie Bucket. Vive en una casa con dos habitaciones, una habitación con una cama para los cuatro abuelos y los padres de Charlie y otra habitación en la que duerme él. Su padre trabajaba en una empresa de pasta dentífrica, taponando los tubos de pasta dentífrica y ganaba muy poco dinero, por eso pasaban mucha hambre. A Charlie le encantaba el chocolate, para su cumpleaños su familia ahorra y le regalaba una barrita de chocolate. Sus abuelos le contaron que el que hacía las barritas de chocolate era el señor Wonka, un hombre inteligente que creaba cosas increíbles. Un día de invierno, Charlie se encuentra una moneda de cincuenta peniques en la calle, compra una chocolatina y le toca un billete dorado con el que consigue ir a la fábrica de chocolate del señor Willy Wonka con otros cuatro niños. Finalmente, visita la increíble fábrica de chocolate del señor Wonka, y lo más importante es que consigue ser el ganador, por lo que su familia se va a vivir a la fábrica y más adelante Charlie dirigirá la fábrica.

Esta historia me ha gustado y la recomendaría a mis amigos, es una historia interesante, con intriga, lo que hace que la leas más rápidamente. El momento que más me ha gustado es cuando el gran ascensor de cristal queda suspendido en el aire. Es una historia fantástica y una de las más amadas del siglo XX.

David Álvarez (1º de ESO)

- *El diario de Ana Frank*

El diario de Ana Frank trata de una niña que, a pesar de todo lo que está viviendo en la época de los nazis, ve el mundo diferente a como lo ven los demás. Ana está escribiendo un diario, y en él pone todo, absolutamente todo lo que le pasa. La verdad es que da un poco

de pena porque Ana es una niña muy joven y está viviendo en una época muy trágica. Pero ella es una niña que lo tiene muy claras las ideas. Lo peor de todo es que con ella viven más adultos y no tienen intimidad ninguna. Este libro es el verdadero diario de Ana Frank, o sea que ella es la autora y la protagonista, sólo que ha pasado por diversas editoriales y lo han ido modificando. La autora nos sorprende en cada página con una observación singular, e inmediatamente después parece ingenua: basta con recordar que la joven escritora tenía poca experiencia de la vida.

En definitiva, esta obra muestra la gran capacidad para expresarse de una niña aun viviendo las circunstancias más extremas y trágicas por las que alguien puede pasar. Me ha parecido un libro magnífico. A mí, personalmente me ha gustado mucho, y yo, sin duda alguna, lo recomiendo a todo el mundo que le guste leer.

Emma García Gallego (2º B)

- *El diario de Ana Frank*

Ana, el 12 de junio de 1942, recibió como regalo de cumpleaños un diario que se convertiría en su confidente, al que le cuenta todo lo que le ocurre y lo que siente a lo largo de su estancia en un escondite, en Holanda, debido a que son judíos y era la Segunda Guerra Mundial. La forma en que viven en ese escondite no era la apropiada, porque carecían de cosas materiales y, con el paso del tiempo, se les acabaron los alimentos y el agua, aparte de eso, en ese lugar surgían peleas, riñas, romances... A lo largo de la historia se aprecia el cambio de niña a la edad juvenil que tiene Ana al final. El diario fue recogido por su padre, Otto Frank, que sobrevivió a los campos de concentración hasta el fin de la Segunda Guerra Mundial. Todo el libro está escrito desde el punto de vista de Ana Frank, y fue publicado tal como lo escribió, excepto algunas cosas que no son de interés para el que lo lea.

Este ha sido el primer libro que no me aburrió al principio; al contrario, cada vez me intrigó más la historia de esta niña. Recomiendo este libro a las personas que quieran saber en qué situación vivían Ana, su familia y otras personas.

Andrés Ponce (2º C)

- *Retrum: cuando estuvimos muertos* de Francesc Miralles.

Christian es un joven de dieciséis años que ha perdido todo aquello que amaba. Un día, estando en el cementerio, se le acercan un chico y dos chicas de cara pálida. Estos chicos forman la orden secreta *Retrum*, y Cristian, para entrar en esa orden, deberá pasar la noche solo en el cementerio. Una de las chicas, Alexia, poseerá el corazón de Christian con un amor que va más allá de la muerte. Esta es una historia de misterio y amor que te helará la sangre.

Cristina García Cruz (2º ESO)

- *Narnia: El sobrino del mago* de C. S. Lewis.

Es uno de los siete libros de la heptalogía *Narnia*. En este libro se cuenta la historia de la

creación de Narnia. C.S. Lewis lo escribió en 1955, fue el penúltimo de los siete, pero el primero cronológicamente. Sus protagonistas son Digory, un niño mimado que vive con su tía y su tío medio loco debido a que sus padres están en la India, y Polley, una niña rica que vive en la casa de al lado de la de los tíos de Digory. Juntos, los dos niños viven grandes aventuras.

C.S. Lewis nació en 1898 y falleció en 1963. Estudió literatura, y destacó como crítico, novelista y como autor de escritos morales. Sus obras más conocidas son las de escritos religiosos y morales, como su estudio *El problema del dolor* o *Cartas del diablo a su sobrino*. Lewis inició una serie de siete libros para niños que publicó bajo el título de *Las crónicas de Narnia*.

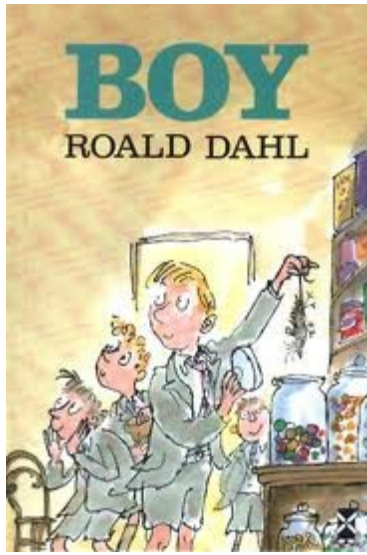
Albert Ramos Jiménez (2º ESO)

- *El curso en que me enamoré de ti* de Blanca Álvarez (editorial Planeta-Oxford).

El libro habla con realismo de la injusticia que hay en algunos lugares. La llegada de un nuevo alumno procedente de una casa de acogida convulsiona la vida de un centro escolar de clase acomodada. La actitud abierta de tres amigos que lo acogen y protegen despierta las iras de una banda neonazi. No satisfechos con burlarse del nuevo alumno, querían hacer que los demás se apartaran de él y, molestos por no lograr lo que querían, intentaron hacerles la vida imposible a sus amigos. Fue necesario que alguien muriera para que alguna gente adinerada aprendiera que no todo es dinero en la vida. Los tres amigos luchan por que se haga justicia, y se hizo justicia.

Elegí este libro porque no es como otros que he leído, habla de cosas reales, de lo que ocurre siempre (que los ricos quieren tener razón y ganar). Sirve para que uno sepa valorar la verdadera amistad y no juzgar por las apariencias.

Doina Preguza (3º ESO)

- *Boy. Relatos de infancia* de Roald Dahl.

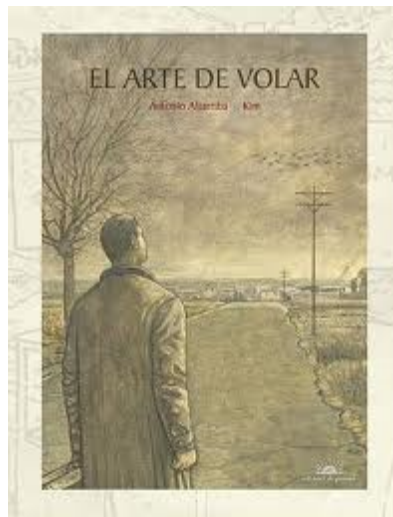
El libro es una autobiografía de Roald Dahl en la que habla de su infancia y juventud. Antes de nacer Roald Dahl, su padre enviudó, y como sus hijas necesitaban una madre, decidió casarse por segunda vez, y de este segundo matrimonio de su padre nació Roald Dahl. Después murió una de las hijas de apendicitis y el padre, muy triste, murió al poco tiempo. La madre de Roald Dahl se quedó sola con sus hijos y decidió educarlos como su marido había querido, y envió a Roald a una escuela inglesa porque su padre decía que eran las mejores. Cuando creció, Roald Dahl obtuvo su primer trabajo en la Royal Dutch Shell, una compañía petrolífera.

Arantxa Villagrasa (2º de ESO)

- *La resistencia (Memorias de Idhún)* de Laura Gallego García.

Este es el primer libro de una serie de tres. La autora, Laura Gallego García, narra una historia muy bonita en la que se mezclan fantasía, aventuras, magia, amor... Lo recomiendo porque es un libro lleno de imaginación y capaz de transportarnos a los lugares que describe.

Irene Visier Vargas (2º ESO)

- *El arte de volar* Antonio Altarriba y Joaquim Aubert.

No os equivoquéis: aunque sea un libro de cómic, ésta es una gran historia. El guión es de Antonio Altarriba y los dibujos de de Joaquim Aubert, más conocido como Kim, quien hace unos dibujos maravillosos que encajan con la realidad. Esta historia está dibujada en blanco y negro y explica la vida del padre de Antonio Altarriba, quien se suicidó en el 2001. Pero, mientras se suicida, recuerda toda su vida de cabo a rabo, lo que hace que la *caída* dure 90 años. Muchos de vosotros pensaréis: “¡Y a mí, qué me importa su vida!”, pero la vida de este hombre es muy interesante porque vivió la Guerra civil española y después se exilió a Francia, donde, poco después, le toca vivir la Segunda Guerra mundial en primera persona.

Por favor, no dudéis y leed esta maravillosa historia, una historia que os dará millones de respuestas sobre la situación de España en aquella dura época. Sus autores fueron galardonados en el 2009 con el premio del Salón del Cómic de Barcelona. Os recomiendo *El arte de volar*.

Aitor Dorado Palomar (2º ESO)

- *Posdata: te quiero* de Celia Ahern.

Holly y Gerry son dos compañeros de instituto que han establecido muy buena amistad. Antes de que uno acabe una frase, el otro ya sabe lo que vendrá a continuación. Se llevaban estupendamente, incluso cuando discutían lo hacían riendo. Cuando acaban el instituto se hacen pareja y se casan. Al año y medio de casarse, Gerry muere de un tumor cerebral. Al cabo de tres meses, Holly descubre una caja donde encuentras unas cartas que había escrito Gerry con unas instrucciones y unos lugares a los que va Holly para intentar olvidar y sentirse feliz.

La autora, Celia Ahern, nacida en 1981, en Dublín (Irlanda), había obtenido la licenciatura en periodismo antes de comenzar su carrera como escritora. Esta es primera novela, la escribió en el 2004, y desde entonces se ha vendido en más de 40 países.

Laura Jiménez (2º ESO)

- *Un estiu a Tacugama* de Pilar Garriga.

Este libro es la continuación de *Un estiu a Borneo*, y por eso algunos personajes son los mismos. A principios de verano, Martín y Mont van a uno de los países más pobres de África (Tacugama) a ayudar a Rosa a cuidar orangutanes. Pero antes tendrán que ir al zoo de Barcelona para aprender más sobre orangutanes. También buscarán información sobre Sierra Leona para estar más informados. El primer día, Mont y Martín, cuidarán en la guardería del centro a los pequeños orangutanes. Después irán al restaurante a probar los platos típicos del país. Probarán cocos, diferentes de los nuestros, viajarán a una isla, visitarán una escuela y ayudarán a Rosa a repartir material para la escuela.

Este libro me ha parecido muy interesante porque tiene mucha información sobre Sierra Leona y los orangutanes de Tacugama. Su autora, Pilar Garriga, nacida en 1956, en Barcelona, profesora en un instituto, es traductora y ha escrito varios libros: *Home del bosc*, *Un estiu a Borneo...*

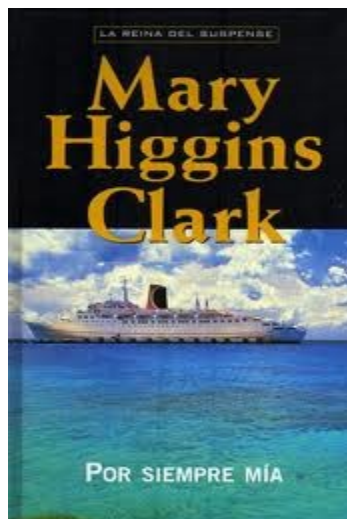
Yia Wei Yang (2º de ESO)

- *Corpúsculo. Una parodia peligrosa* de Harvad Lampoon.

Belle Goose se muda a otra ciudad buscando una aventura o, por lo menos, un compañero de clase inmortal. Pronto descubrirá a Eduard Muller, un tipo guapo pero loco por los ordenadores y con cero interés por las chicas. Después de extraños sucesos, Belle tiene una dramática revelación: Edward es un vampiro. Pero, ¿cómo convencerle para que la muerda y la convierta en su novia eterna si parece sentir repulsión por las chicas?

Esta historia llena de amor y peligro, atormentada y obsesionada, pero, sobre todo, espeluznante como un baile de fin de curso, me ha gustado tanto porque al haber leído *Crepúsculo*, te das cuenta de los disparates que dicen y de las similitudes que tienen las dos historias. La recomiendo porque dan ganas de leer más y porque te das cuenta de la realidad, de la fantasía y de la credulidad que pueden tener algunas personas. No hay párrafo donde no haya disparate, tontería o estupidez que, quieras o no, no te haga reír.

Noelia García (2º ESO)

- *Por siempre mía* de Mary Higgins Clark.

La psicóloga Susan Chandler investiga la desaparición en serie de mujeres con un elemento común: todas habían recibido un anillo de un admirador misterioso con las palabras “Por

siempre mía” grabadas en su interior. A raíz de una entrevista en su programa de radio al autor de un libro titulado *Mujeres que desaparecieron*, Susan se pone a investigar ignorando que el psicópata que comete los asesinatos basándose en una canción se encuentra entre sus admiradores y que hace cualquier cosa para evitar que la psicóloga estropee sus planes.

Esta es una de las novelas que más me ha gustado de todas las que he leído. Te mantiene *enganchado* desde el principio hasta el final. Si te gusta el misterio, ésta es tu historia. Siempre sospecharás de alguien, pero el asesino es quien menos te esperas.

Mary Higgins Clark es una gran escritora, la mejora para mi gusto, pues hace que te metas por completo en sus personajes. Nació en 1927, en Nueva York, y ha escrito 27 novelas de misterio. En el 2008 de sus libros se habían vendido más de ochenta y cinco millones de ejemplares sólo en Estados Unidos.

Tania García (2º de ESO)

Dibuix de Jennifer Piris (1r d'ESO)

6. Conferència

Màrius Torres¹⁴

Bon dia, tothom. Agraïxo al Departament de Català haver-me fet confiança en aquest encàrrec, i també al Director. Em fa il·l·lusió, després de la jubilació, tornar a respirar una estoneta l'ambient escolar, que tantes fatigues i satisfaccions m'ha donat. En Paco Gallardo me n'ha fet bastants d'encàrrecs al llarg dels anys que hem compartit la feina, i jo a ell, uns quants. Però el d'avui el trobo un encàrrec especialment difícil i us diré per què. No puc deixar d'associar aquesta conferència amb aquella tan maca que va fer aquí en Josep Mercader sobre Miguel Hernández ara fa un mes. Aquests dos poetes, Màrius Torres i Miguel Hernández, resulta que van néixer i morir als mateixos anys (1910- 1942) i tots dos van acabar amb tuberculosi i amb sofriments morals intensos degut a les conseqüències d'haver perdut la guerra. A part d'això, no s'assemblen gens, ni en la llengua. En Màrius Torres escrivia en català i a més era catalanista. Quan Franco va prohibir el català fins i tot a la correspondència privada, ell des del sanatori on vivia es va posar a escriure en francès als seus parents i amics, quasi tots exiliats, per tal de no rendir-se a la llengua que sentia com la dels vencedors. Malgrat aquesta actitud , ell no va fer política activa , mentre que Hernández sí va ser un activista comunista. L'un va ser –diguem-ne- un burgès malaltís; l'altre un –diguem-ne- proletari fort. La poesia d'en Miguel se t'emporta com la contemplació d'una mar brava: és intensa, concreta, tràgica, a vegades d'una tristesa senzilla i tendra, però plena de sensualitat, de coses materials: cebes, llet, llimones, pits i ventres, sang i bous, fang... Sembla que tot es pugui tocar i olorar. La d'en Màrius és simbolista i plena de núvols, rosada, somnis, nits, música, i cala com la pluja fina. És la poesia de la soledat, la serenitat i el silenci. Per acabar-ho d'adobar, les fotografies i les cançons que ens han arribat són menys engrescadores.

¹⁴ Amb motiu del centenari del naixement del poeta Màrius Torres (1910-1942), la professora Mercè Romaní, a petició del centre, va tenir l'amabilitat de dirigir aquesta conferència a l'alumnat de batxillerat del nostre institut, la qual cosa hem d'agrair-li moltíssim.

Doncs, sí que estem ben posats! Res més inadequat per a la naturalesa inquieta, turbulenta que se suposa pròpia de la vostra edat. Per això em sembla difícil l'encàrrec de fer aquesta conferència. Però, ben pensat, jo vaig conèixer la poesia d'en Màrius Torres quan tenia disset o divuit anys i en plena efervescència de la política comunista, antifranquista, quan estava enlluernada, precisament, per en Miguel Hernández. I la poesia d'en Màrius em va calar. Més ben dit, em va anar calant al llarg dels anys fins a convertir-se en un dels meus poetes preferits per la seva profunditat, per la seva musicalitat, per la manera tan fina com té de dir les coses i, sobre tot, perquè, com Miguel Hernández, va saber extreure d'una experiència dolorosa molta bellesa. Tots dos poetes tenen una capacitat meravellosa per fer imatges verbals.

Estic convençuda que tots, grans i joves, tenim a dins un recambró on refugiar-nos per pensar en la vida i la mort, en què som i a on anem, en quina mena de món estem. És més, hi ha gent gran que ha tancat definitivament la porteta que dóna pas a aquest recambró; no vol pensar més; la seva sensibilitat està atrofiada i ha perdut el gust per l'especulació de la ment. Només les coses immediates la commouen. Però els joves acostumeu a tenir aquesta porteta ben oberta. Encara que no ho sembli, teniu una tirada metafísica. La vostra inquietud no és sols física. Així que no ens deixem enganyar per les aparences. Sé que sou capaços d'entrar al recambró, de callar i d'estar atents a allò que ens diu un gran poeta, precisament perquè sou inquiets.

QUÈ SOM, D'ON VENIM, ON ANEM

Ser, sembla que som poca cosa davant l'infinit. Aquesta és la perspectiva en què ens col·loca Màrius Torres. He triat en primer lloc un poema molt metafísic, LA NIT DELS VAGABUNDS, que està muntat sobre tres imatges importants, que les explicaré perquè una vegada el vaig llegir aquí i uns alumnes em van dir que no l'havien entès. La primera imatge és la de la humanitat com a una colla de vagabunds que van d'un cantó a l'altre, aparentment seguint un destí, però que no és mes que un engany per anar fent. Les il·lusions que els fan moure, un cop assolides són "un llogaret mesquí". La segona imatge important és la nit, que vindria a simbolitzar les lleis cegues de la natura o del univers, que són qui ens posen al món i ens donen un destí. I en tercer lloc hi ha una lloba, vista com a fera imponent, que vindria a ser una transformació de la nit quan es torna amenaçadora i ens mata. El poema diu així:

No és que nosaltres, en la fosca nit, fem via
cap al llum vacil·lant i llunyà d'un destí.
És que la nit cruel, per haver-nos, envia
a cada cor un somni més vell que cap matí.

Ella, que dels llumets d'un llogaret mesquí
en fa un palau d'encís a cada llunyania

i ens enganya, sabent que som febles, així
amb el nostre desig per tota companyia.

I, freda, ens mira. Com una lloba en repòs
allarga per l'espai la corba del seu cos,
elàstica, lluent, plena de reialesa;

fins que, dreçant-se amb l'urc dels vells monstres divins,
salta del cel al món, i fa la seva presa
en nosaltres, els pobres vagabunds dels camins ...

Aquest poema tan simbolista ens pot fer pensar que en Màrius Torres és un ateu (la imatge de la nit, amb la seva crueltat de fera, no pot ser Déu). En canvi, a la seva obra hi sovintegen les al·lusions al Pare del Infinit, del Absolut, al Senyor, a Tu (en majúscula) o a Déu directament. Moltes vegades tens la impressió que són imatges, drecceres poètiques, per anomenar el misteri de la nostra existència al més pur estil místic (“Tots aquests noms obscurs, resats amb avidesa / pels llavis dels covards, els folls, els moribunds, / en el Nom sense nom de la teva grandesa / com els rius en la mar deuen negar-se junts ...” I més endavant: “Però t’hem de cridar; i al teu davant, un dia, tot home és un covard, un foll i un moribund”). També sovinteja algun altre concepte religiós (però que té la seva besant laica), com ara l’eternitat, que la pensa com un present més ample:

Alguna nit molt íntima, i distès amb esforç,
m’he dit, en l’interval dels somnis i els records:
-L’eternitat és sols un Present que s’eixampla.-

Potser l’arrel divina que és soterrada en mi
¿és sols aquest afany tan difícil de dir,
de viure en un present una mica més ample?

Sospita, doncs, que la seva religiositat sigui aquest afany, aquest desig de romandre, de viure un present una mica més ample. Però no n’està massa segur: “Eternitat: ¿què fas d’aquell qui no endevina/ i davant teu és com un ocell embuixat?” Aquest és el final d’un poema molt bonic que es diu L’ESFINX INTERIOR i que recrea el mite grec de l’esfinx, una figura alada, amb cos de lleona i cara i pits de dona, que assaltava els caminants solitaris i els adreçava un enigma. Si no l’endevinaven, se’ls cruspia. Diu així:

(Endevina o et devoro)

L’esfinx sorgia un temps a l’hora violeta
del vespre, quan ressona tot trepig vagabund
barrant el pas als caminants, feroç, adreta,
proposava l’enigma amb un somriure immund.

Ara el vespre s'adorm, cansat, damunt la terra
i el vell monstre s'ha fos en la pols dels camins.
Nit enllà, qui camini vers la pau o la guerra,
no trobarà l'esfinx si no la porta dins.

—Si no sent, a les creus de la carrera dura
que dins la nostra ment segueix el pensament,
l'íntim espant de la teva presència obscura,
o monstre que tens ànima, o bèstia somrient

que muda, amb una immòbil mirada cristal·lina,
repeteixes l'enigma sempre renovellat!
Eternitat: ¿què fas d'aquell que no endevina
i davant teu és com un ocell embruixat?

Els ocells són molt sovint en l'autor imatge dels pensaments, i en aquest cas, desorientats, “embruixats”, davant l'enigma de l'Eternitat. Veiem, doncs, com el poeta recorre camins diversos en torn del tema del sentit de l'existència. Alguna vegada sense donar cabuda al concepte de Déu, a la manera atea, més sovint a la manera agnòstica (és a dir, no tenim capacitat per esbrinar un concepte d'aquest ordre), però la veu dominant és una veu, de la qual se n'ha dit mística, d'una religiositat no basada en cap dogma -si d'això se'n pot dir religiositat- que troba el seu sentit en esperar. S'ha de tenir en compte que els set anys de la seva curta vida en els quals es va dedicar a la poesia –ell va morir als 32 anys- van ser els que va durar la seva malaltia i havia de reposar per sobre de tot, mentre el seu germà i els seus amics se n'anaven al front, lluitaven, eren vençuts, passaven mil penalitats a la retirada, anaven a parar a camps de concentració i/o viatjaven a països llunyans. En canvi, ell no podia actuar, sinó esperar. Diu en un poema del qual citaré només la primera i la darrera estrofa:

Jo sento en mi la música d'un goig immaculat
que a vegades és lluny i a vegades s'atansa.
Com altres viuen per a la fe o la caritat,
potser jo visc per aquesta esperança.
(...)

Si jo he de viure solament per esperar
que sigui a ple saber del dany i la mentida;
i, Déu meu, que no deixi d'esperar més enllà,
si el que espero no és d'aquesta vida.

Recordeu aquells “vagabunds del camins” que esperaven o anaven darrera d'objectius, que de lluny eren palaus i de prop llogarets mesquins. Per això diu ara que, si el seu destí és

esperar, que sigui a plena consciència “del dany i la mentida”, sense enganys, doncs. I el desig de transcendència el sotmet a un condicional tautològic: que no deixi d’esperar més enllà si és el que espero. Per això, no és massa encertat presentar Màrius Torres com un poeta místic (altres ho han fet, i jo mateixa) perquè en cap moment creu tenir comunicació directe amb Déu i no està gaire segur de res; potser només que té ànima com a alguna cosa diferent del cos (ja en veurem un exemple més endavant). S’adreça a Déu, això sí, i alguna vegada es refereix al seu silenci, però res més. Tampoc podem dir amb tota propietat que sigui un poeta religiós, a falta de dogma. Potser el que més li escau és el títol de poeta espiritual.

Quina mena de món era el d'en Màrius Torres

Un cop agafada per les banyes la idea que es tracta, sobretot, d’un gran poeta espiritual, convindria dir alguna cosa de les seves circumstàncies, del seu món i també de com va viure l’amor. Va néixer a Lleida al si d’una família il·lustrada i va rebre una educació laica, principalment al Institut General i Tècnic de la seva ciutat, que avui en dia es diu IES Màrius Torres. El seu avi patern, Marià Torres, fou metge i fundador de l’escola metapsíquica a Catalunya, la qual defensava un espiritualisme laic, la immortalitat de l’ànima i la seva reencarnació, és a dir, que l’ànima va habitant diferents éssers fins que es purifica. Feia pràctiques esperitistes de parlar amb els morts. No és, doncs estrany que una de les primeres creacions literàries d’en Màrius fos una farsa que es deia *Una fantasma com n’hi ha poques*. El padrí, que és així com li diuen a Lleida a l’avi, formava part dels cenacles republicans de la ciutat. Devia tenir una pinta imponent amb la seva barba blanca, que li arribava fins quasi la cintura, però va ser una presència molt propera pel petit Màrius. A part que vivien plegats, junt amb els pares, a la mateixa casa, es veu que era aficionat a fer passejades a la vora del riu Segre amb el seu nét. Deuria aprofitar l’avinentesa per inculcar-li la seva màxima preferida, *a Déu per la ciència* i també per parlar-li de Jesús, no tant com a divinitat, sinó com a exemple d’humanitat.

L’avi matern, Manel Perenya, era advocat i catedràtic de preceptiva literària. Fou també republicà, diputat al Parlament espanyol i fundador de la revista *L’Ideal*. Tenia una torre, on hi jugaven molt els cosins (els petits diuen que en Màrius, que era el gran, es disfressava i li agradava fer el pallaso per fer-los riure). La mare del poeta, Maria, es veu que era una dona jovial i dotada per a la música, cosa que heretaria el fill gran que, com la mare, també tocava bé el piano. Ella va estudiar magisteri i música, però es va casar jove i no exercí. Es va morir quan en Màrius tenia 18 anys, el seu germà, Víctor, 13 i la seva germana, Núria, 5. Morta la mare, el gran amor d’en Màrius va ser el seu pare, Humbert Torres. També era metge. Fou alcalde de Lleida per votació popular, estrenà el Parlament de Catalunya com a diputat d’Esquerra Republicana i va ser també diputat al Parlament espanyol. Solia fer llargues passejades amb en Màrius per l’horta i pel Segre, com les que aquest havia fet de nen amb el padrí. De fet la part de darrera de casa seva donava al riu; des del seu dormitori

el poeta podia sentir la remor de l'aigua. Amb enyorança reviu la imatge del pare quan anys després han de viure lluny l'un de l'altre degut a les circumstàncies de la guerra i la malaltia d'en Màrius. Diu al final del poema "Molt lluny d'aquí":

Res no crida el meu cor amb més tendresa, ara,
que aquells camins fondals de xops i de canyars.
El seu record fa un ròssec de recança al meu pas.
Torna a la meva espatlla la mà greu del meu pare.

De fet, les darreres paraules que en Màrius va dir abans de morir foren: "Pobre pare!".

És pot ben bé dir que la infantesa del poeta fou feliç, plena de jocs amb la cosinada. Estiuejaven a Sant Salvador, on per cert, assistien a vetllades musicals a casa del gran violoncel·lista Pau Casals, i més endavant a Poblet i Vinaixa, amb els amics Godàs i els Gili, que eren parents. Però els records lleidatans són els més associats a la felicitat, segons aquell vers que diu: "Feliç com un paisatge creuat per un gran riu". La seva educació va ser austera, però alegre. ¿Fou un burgès, com he dit en la comparació amb Miguel Hernández? No ben bé, perquè la seva família era de professionals, molt apreciats, per cert, a Lleida com a tals i també com a bones persones; no tenien béns de producció, però tenien béns. Tampoc Miguel Hernández no era pròpiament un proletari, no treballava a cap fàbrica, però era pobre. Tot i així, la classificació simplificadora, burgès i proletari, era la que es feia servir a la seva època. I a més, tenir o no tenir explica alguna de les diferències importants entre ells dos. Potser la més curiosa de les circumstàncies d'en Màrius és que el poeta, reivindicat per alguns com a gran poeta religiós, ni tan sols fou batejat.

L'amor reprimit i l'amistat

En Màrius Torres era un jove irònic, responsable, fi de tracte, no gaire alt i molt prim. De fet sempre va tenir una salut feble. Quan li explicaven que no havia volgut menjar res la primera setmana de la seva vida, deia que li devia fer peresa de començar. Ell va fer la carrera de medicina a Barcelona i els seus companys li deien el Molècula, però el respectaven molt per les seves qualitats. Els professors també el respectaven per la vocació científica que mostrava. Segurament, estudiant abandonà la idea del padrí: *a Déu per la ciència*. Aviat compregué que la ment humana topa amb uns límits. Ho va expressar amb una d'aquestes imatges simbolistes que li són tan pròpies i que manifesta un desig:

I endevinar amb el cor, invisible i segura,
la claror de la terra natal de l'esperit,
enllà del mur extrem de la nostra mesura,
on es trenquen les ales dels ocells de la nit

El desig és "endevinar amb el cor". I altra vegada veiem els ocells com a pensaments que xoquen amb els nostres límits, amb "el mur extrem de la nostra mesura". Bé, un cop

doctorat a Madrid, en Màrius es va posar a fer de metge a la consulta del seu pare, però als 25 anys, l'any 1935, es va declarar la seva malaltia i va ser ingressat al Sanatori Antituberculós de Puig d'Olena, al municipi de Sant Quirze Safaja. No és que abans no hagués escrit res; havia publicat força articles a la premsa lleidatana i escrit alguns poemes. Per exemple, l'anomenat VENUS, fet arran de la contemplació de la Venus de Milo, una deessa de marbre groc que està manca, en un viatge d'estudis l'any 33, on explica la relació desigual entre l'art i la vida, segons el tòpic llatí "ars longa, vita brevis" (l'art és llarg, la vida és breu):

Assenyala'm , si et plau, el meu camí,
amb el teu gest mutilat i diví ...

¿Vers on? Senyora d'una terra morta,
mires, cruel, amb un somriure antic
aquest temps, massa vell per ser-te amic
perquè saps que dels dos ets la més forta.

Tu, que només ets bella! Marbre groc,
no sollat per les llàgrimes i el foc.

Quasi increpa a la Venus per estar exempta de passions i sofriment i, a més, una mica fora de lloc en el temps modern. Però no deixa de dir que li assenyali el camí de l'art. Un altre d'aquests poemes primerencs, que em sembla molt significatiu del seu caràcter quietista i irònic, és el que es diu ENYORAMENT:

Estimo tant el meu enyorament
que, si al país que enyoro,
un àngel em volgués portar sobtadament,
diria a l'àngel:
—Àngel, espera't un moment;
ara no puc venir, ¿es que no veus que ploro?

És, per això, al Sanatori, on es converteix en poeta amb totes les de la llei. S'escriu, entre altres, amb el gran poeta Carles Riba i, sobre tot, amb en Joan Sales, l'editor i novel·lista que li feia de mentor i corrector, amb la seva bel·ligerància, famosa també com a editor de l'obra de la Mercè Rodoreda. Va ser en Sales, un cop mort en Màrius, el primer a publicar-li la seva obra l'any 47 a Quaderns del exili, a Mèxic.

No són, doncs, els anys de Sanatori un parèntesi, sinó una etapa, potser la més important de la seva vida. Allà passejava pels jardins i boscos, contemplava els núvols, que tant li agradaven, feia pràctiques d'anglès traduït, ni més ni menys, Shakespeare, Milton, Wordsworth, Keats, etc. També llegia molt, sobre tot, poesia (Baudelaire, Musset, Verlaine, Valéry, Rilke, Maragall, Carner, Rosselló-Pòrcel, etc.), filosofia (Plató, Aristòtil, Descartes,

Nietzsche, Bergson, Freud, etc.), algunes novel·les i també diaris. La cultura és un gran remei contra l'avorriment. A una carta, explicant com llegia Plató i els diaris, comenta: “Quina barreja més estranya, la roca (referint-se a Plató) i la pols (referint-se als diaris); però bé que la pols està feta de roca”. Això ho té escrit en francès, que era la seva llengua per les cartes aleshores. També tocava el piano, a l'hivern amb una mica de fred als dits, com diu en aquesta imatge tan curiosa del poema “Couperin a l'hivern”:

Com un cel blau, damunt els arbres adormits,
els encongeix les branques,
una mica de fred a les puntes dels dits
ens fa veure les tecles més blanques.

I respecte als núvols, té uns poemes deliciosos, com el dit així, NÚVOLS, que comença:

Blanc sobre blau, els núvols, pel cel d'aquests matins
passen sense l'angúnia de cap ànima a dins ...

Ja el llegireu sencer, o potser ja l'heu llegit, però no me'n puc estar de dir ara el final:

La seva ombra camina sobre l'aigua captiva
dels rius, dels llacs i de les mars. I jo, a la riba,

penso en veure'ls passar, per quin caprici els déus
fan i desfan per sempre meravelles tan breus...

Fixeu-vos en el detall de fer notar que les altres aigües són captives en comparació amb l'estat més lliure de les gotetes d'aigua que formen els núvols, un estat més pròxim als gasos -ja ho diu la física que els gasos són més lliures. I també fixeu-vos en la musicalitat dels últims versos, a l'alçada de Garcilaso, com a mínim. Ara bé, segur que el que més el va omplir al Sanatori va ser el fet d'enamorar-se. Ell era més aviat enamoradís, amors de lluny que no es va atrevir a manifestar, però aquesta vegada va ser correspost. Ella era la Mercè Figueres, malalta com ell, a qui va donar el nom poètic de Mahalta, tret d'una reina, dona d'un Ramon Berenguer, enterrada a la catedral de Girona. La Mercè era gironina. Va deixar, doncs, una sèrie de poemes a ella dedicats com aquesta CANÇÓ A MAHALTA:

Com la boirina que s'aclofa
quan ve la nit
o com la rima d'una estrofa
sense sentit;

com una cinta de coqueta
en un mirall,
o com el vol d'una oreneta

sobre la vall;

com una mica de música
quan ve la son,
o com la molsa que a la pica
cria la font;

així t'escau la melangia
tan dolçament,
que per rendir-me no et caldria
més ornament.

Ja veieu que considera que la melangia és en ella un ornament perquè de natural la trobava alegre i enjogassada. Escriu en broma la satisfacció que li produïa xerrar amb ella mentre passejaven amunt i avall:

No sé si Adam i Eva, senyors del paradís,
tan tranquils passejaven pel seu feliç reialme
com tu i jo passegem, amb confiada calma,
d'ample a ample i de llarg a llarg del passadís

Ara escoltarem una altra CANÇÓ A MAHALTA, molt ben musicada i interpretada pel cantant Lluís Llach.

Sembla que ella de vegades li demanava un petó, però ell li deia que ja n'hi faria un just abans de morir, tan malament es veia. I potser va voler-li estalviar un dolor més intens en la forçosa separació; potser era una manera de protegir-la el fet de no encendre més, ni ventilar, uns amors que no tenien futur. Aquesta repressió amorosa i vital es veu que el turmenta. Ho manifesta d'una manera general, entre d'altres, al poema HE DIT AL MEU COR ...

He dit al meu cor, al meu pobre cor:
-¿No t'avergonyeix la teva feblesa?
La glòria, l'amor, la disbauxa, l'or
¿no sabran temptar la teva peresa?-

He dit al meu cor, al meu pobre cor;
-Odia, colpeix, embriaga't, besa,
batega més fort, gran covard, o mor
ja per sempre més d'enuig i tristesa!

¿O potser ja ets mort, que ni saps què val
el cant d'un llaüt, l'esclat d'un punyal,

una clara nit, una rosa tendra?-

I el meu pobre cor, el meu cor m'ha dit:
-¿Per què donar més cendres a l'oblit?-
I m'ha somrigut, vell, sense comprendre.

Ara bé, d'una manera més concreta, pensant en ella, sembla voler-se'n desdir d'aquesta renúncia al cos:

És fruit amarg el de la fantasia.
Hores tan somniades que ja em sembleu record,
jo tot, ànima i cos, us he de viure un dia
abans que els meus sentits s'apaguin en la mort.

Però no va ser així, no va poder viure-la en cos i ànima. I el dia que va adonar-se que s'estava morint, li va dir a ella tranquil·lament que ja li podia fer el petó. Ella el va sobreviure molts anys en perfecte estat de salut. I, tot i ser una dona atractiva i elegant, no es va voler casar mai (això a la postguerra, quan pràcticament tothom es casava si vivia en parella), tan la va afectar aquest gran amor, amb el qual sols s'havien fet un petó. He de dir que la dada de la solteria de la Mercè no l'he trobada per escrit. M'ho han dit i es diuen moltes coses. Em costa de creure; potser es confonen amb la Maria. El que és segur és que es va quedar molt afectada.

En Màrius Torres va passar moments de gran desànim. Curiosament la seva salut va patir unes crisis greus que van coincidir amb els moments més crítics dels esdeveniments relacionats amb la guerra. Una primera l'any 36, quan germà i amics se'n van al front. És el moment en què escriu un dels seus poemes més famosos, que comença:

Dolç àngel de la Mort, si has de venir, més val
que vinguis ara.
Ara no temo gens el teu bes glacial,
i hi ha una veu que em crida en la tenebra clara
de més enllà del gual.

(...)

Del llim d'aquesta terra amarada de plors
el meu anhel es desarrela.
Morir deu ésser bell, com lliscar sense esforç
en una nau sense timó, ni rem, ni vela,
ni llast de records!

I tot el meu futur està sembrat de sal!

Tinc peresa de viure demà encara...
Més que el dolor sofert, el dolor que es prepara,
el dolor que m'espera em fa mal...

I gairebé donaria per morir ara,
—morir per sempre— una ànima immortal

Fixeu-vos en la creença en la immortalitat de l'ànima. Potser aquest concepte tan propi de l'educació espiritualista, animista, que va rebre és el que més se li va arrelar. Una altra crisi forta és la de l'any 38, quan s'enfonsa el front d'Aragó i hi ha bombardejos massius a Barcelona, i a començaments del 39, quan els familiars i amics s'han d'exiliar. Ell es posa tan malalt que no pot escriure res. Quan comença a sortir-se'n, escriu a un amic dient que s'havia sentit “deshabitat, com un pis sense llogar, amb tots els balcons i persianes tancats. A vegades trucaven a la porta i jo patia de pensar que no hi havia ningú per anar a obrir. Tot i que estava segur que qui trucava s'equivocava de pis”.

Ell era, per això, animós i aviat recuperava les esperances: aquesta situació no podia ser la fi de tot. Va ser aleshores quan va escriure “La Ciutat llunyana”, on contraposa la ciutat que s'enfonsa (segurament es refereix a la ciutat de Lleida) a una ciutat ideal, la de les idees, molt més difícil de destruir. I més que res, l'amistat el sostenia. Va ser molt amic del doctor Saló que el portava a ell i a qui de vegades substituïa en la seva labor quan hi havia massa feina. Tanta confiança es tenien que, per exemple, parlant de literatura contemporània (de Lorca, Aleixandre, etc.), en Màrius es permet dir-li que, si el doctor no apreciava la poesia avantguardista era perquè ell era més emotiu que sensible i aquest tipus de poesia estava fet amb la sensibilitat freda, pura, no amb l'emoció fàcil. I això que en Màrius es queixava que ell no en sabia gens de discutir: “sempre trobo –deia- que l'altre té tota la raó, i fins massa tard no em venen les objeccions”. Així, com hem vist abans, ell apreciava la poesia avantguardista, però no s'hi va apuntar. Ell es va apuntar a la tradició simbolista, com ha quedat ben clar.

Bé, amb el seu tarannà afable, d'una gran indulgència per als altres, i d'una gran humilitat, es va guanyar un grup d'amics fidelíssims, i sobre tot d'amigues, que els homes escassejaven en temps de guerra. A més de la seva estimada Mercè, hi havia a temporades la germana d'aquesta, l'Esperança, que treballava al departament de Cultura de la Generalitat com a correctora de català, i la Maria Planes, que era la propietària del Sanatori. Va ser la Maria, qui va preparar un mas que estava a la vora del Sanatori i era també de la seva propietat, que es diu Mas Blanc, i hi va convidar el nucli d'íntims per tal que en Màrius es podés trobar més feliç i refer-se. El mas és harmoniós. S'entra a la casa a través d'una era, on també hi ha la casa dels masovers amb un rellotge de sol. Una glicina adorna la façana d'entrada. A la façana sud hi ha dos pisos de galeria amb arcs i el de baix dona a un jardí en pendent, frondós i bonic. Els mobles són pocs i de bon gust i el menjador té una llar de foc acollidora. Com que llavors no hi havia llum elèctrica, feien sessions de lectura en veu alta vora el foc i amb espelmes. També organitzaven petits concerts, de piano, violí i

cant amb convidats que venien de fora o del Sanatori. I encara que el poeta tenia molt present la impossibilitat de comunicació perfecta entre les ànimes (“tota vida és camí de soledat”, va escriure), va ser feliç a la seva mesura. La Mercè, en una carta d’anys després, deia que aquella estada una mica bohèmia que varen fer al mas, li havia fet un bé infinit a en Màrius. Potser sí que li va fer un gran bé, però refer-se, no està tan clar, perquè aquesta estada va ser des de juliol fins a primers de novembre de l’any 42 i ell va morir a finals de desembre del mateix any. El retrat de les tres amigues és deliciós. Heu d’identificar les retratades seguint el mateix ordre dels noms de la dedicatòria:

TRES AMIGUES

A la Mercè, l’Esperança i la Maria

La primera és caliu. Com les llars ben cintrades,
és humana per llei, i espurnejant per joc;
alegre, hospitalària, bon company com el foc,
dóna sempre escalfor, i crema de vegades.

La segona és perfum. Com un matí d’abril,
Sols per l’olor que en fa sabem les flors que amaga;
té la suavitat del bàlsam per la llaga,
el seu contacte és fresc com un llençol de fil.

I la tercera és resplendor; segons va l’aire,
A vegades és clar de lluna i altres llamp;
Sap escurçar els camins, i omplir d’ocells el camp,
I quan ve, sentim sempre que ens arriba d’enlaire.

Feliç aquell qui pot, amb tota humilitat,
viure en la triple gràcia de la seva amistat.

I voldria acabar amb un petit poema dedicat a la música, que tant va estimar i celebrant haver complert un desig molt fort d’aquest poeta. Havia dit a una carta a en Sales: “M’agradaria tant arribar a ser un poeta que en un altre segle pogués ser llegit amb plaer!”. Així ha estat: ara fa un segle que va néixer. El poema es diu MOZART:

Enduts d’un ritme fàcil i profund
també els nostres compassos voldrien, un a un,
volar i somriure.
També la nostra llei és una gràcia ardent,
ala d’un ordre en moviment,

ràpida, lliure...
Potser la nostra vida sigui un mal instrument,
però és música viure!

Amb aquesta afirmació a l'aire, dono la conferència per acabada. Moltes gràcies per haver escoltat.

Mercè Romaní, Santa Coloma de Gramenet, 16 de desembre, 2010.

Aula d'Acollida: Sant Jordi 2010-2011

*fem barri
fem ciutat*

XV DIADA
de l'ensenyament

29 de Maig 2011

Plaça de la Vila
Mas Fonollar- Auditori
Santa Coloma de Gramenet

IES Rafael Berenguer /
Centre d'ensenyament per l'alternança de Batxillerat d'Arts,
Edifici Vicens, Natàlia Plaça, Josep Carrà, Adria del

SC+